

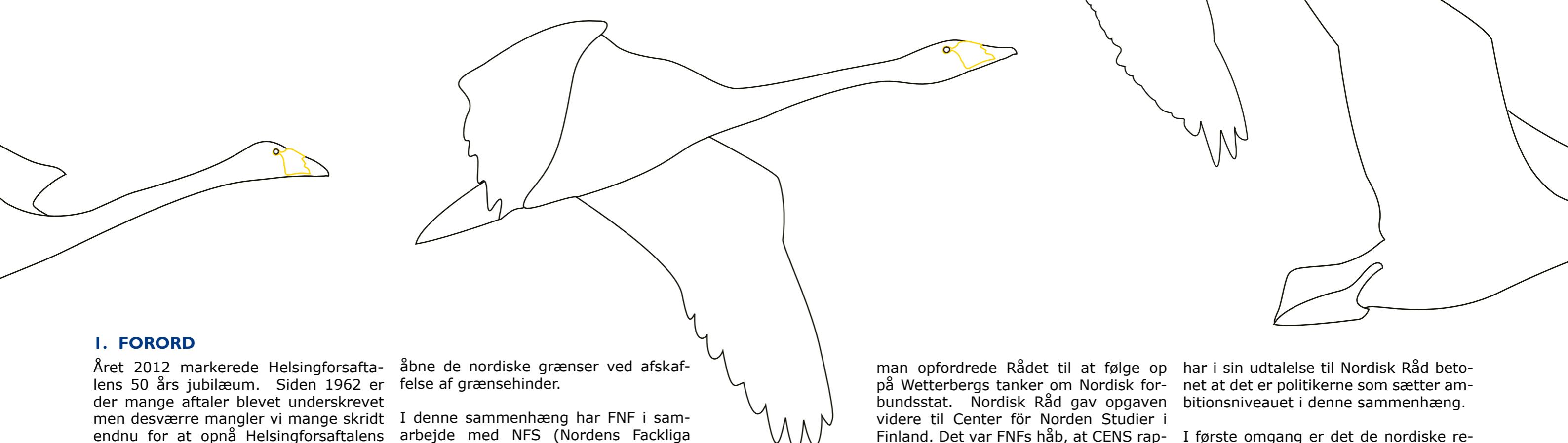
Foreningerne Nordens Forbunds Årsberetning 2012

FORENINGERNE NORDENS FORBUND

I. FORORD

Året 2012 markerede Helsingforsaftalens 50 års jubilæum. Siden 1962 er der mange aftaler blevet underskrevet men desværre mangler vi mange skridt endnu for at opnå Helsingforsaftalens ambitionsniveau.

Det er en glædelig udvikling, at statsministrene nu står i spidsen for det nordiske samarbejde og ikke mindre glædeligt at følge med de seneste års udvikling af det uofficielle samarbejde på det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Men samtidig har desværre mange sektorer i det officielle samarbejde fået mindre opmærksomhed end tidligere.

Dette gælder for eksempel det retslige samarbejde; Helsingforsaftalens mål om så omfattende overenskomst muligt på lovgivningsområdet er i praktikken ikke sket, mens samarbejdet er blevet mere ad hoc betonet.

Aftalens mål om medborgernes rettigheder er ikke realiseret, idet nordiske medborgere fortsat ikke behandles ligestillet med egne medborgere i de nordiske lande. De seneste års satsninger på arbejdet med afskaffelse af grænsehinder i Norden har været vigtige men ikke tilstrækkelige. Der bliver fortsat behov for tydelige politiske signaler for at formidle kravet om at staternes forvaltning påskynder og styrker arbejdet med at

åbne de nordiske grænser ved afskaffelse af grænsehinder.

I denne sammenhæng har FNF i samarbejde med NFS (Nordens Fackliga Samorganisation) sendt brev til hver eneste parlamentariker i hele Norden og gjort opmærksom på nogle få vigtige områder hvor grænsehinder mindsker medborgernes muligheder og begrænser samtidig mulighederne for Norden som en konkurrencedygtig region.

I overensstemmelse med Helsingforsaftalen skal i skolernes undervisning indgå præsentation af de øvrige landes sprog, kultur og samfundsforhold. Trods at flere af landenes læseplaner indeholder skrivelser om dette, har flere undersøgelser vist at stor gruppe elever under sin skoletid bliver helt uden eller kun får minimal undervisning om Norden og de nordiske sprog. Og alt for ofte er ansvaret på den enkelte lærer. Også her mangler vi større politisk engagement for at opfylde Helsingforsaftalens bestemmelser.

De nævnte eksempler, viser den rift som eksisterer mellem Helsingforsaftalens bestemmelser og den reelle situation i Norden.

I anledning af Gunnar Wetterbergs rapport om Nordisk forbundsstat, sendte FNF Nordisk Råd en henvendelse hvor

man opfordrede Rådet til at følge op på Wetterbergs tanker om Nordisk forbundsstat. Nordisk Råd gav opgaven videre til Center for Norden Studier i Finland. Det var FNFs håb, at CENS rapporten skulle indeholde forslag som i omfattende grad skulle kunne rykke det nordiske asamarbejde i en ny fase hvor landene på alle niveauer arbejder tættere sammen. CENS forslag åbner således for mulighederne, men det er langt mellem muligheder og handlinger. FNF

har i sin udtalelse til Nordisk Råd betonet at det er politikerne som sætter ambitionsniveauet i denne sammenhæng.

I første omgang er det de nordiske regeringers ansvar at se til, at Helsingforsaftalen overholdes og at ambitionsniveauet i at opfylde aftalens mål svarer til de forventninger som nordboerne har givet udtryk for i en række undersøgelser i de seneste år.

09.04.2013 Foreningerne Nordens Forbunds Præsidium

Olemic Thommessen
Formand

Sinikka Bohlin
Næstformand

Folke Sjölund
Næstformand

Arne Nielsen

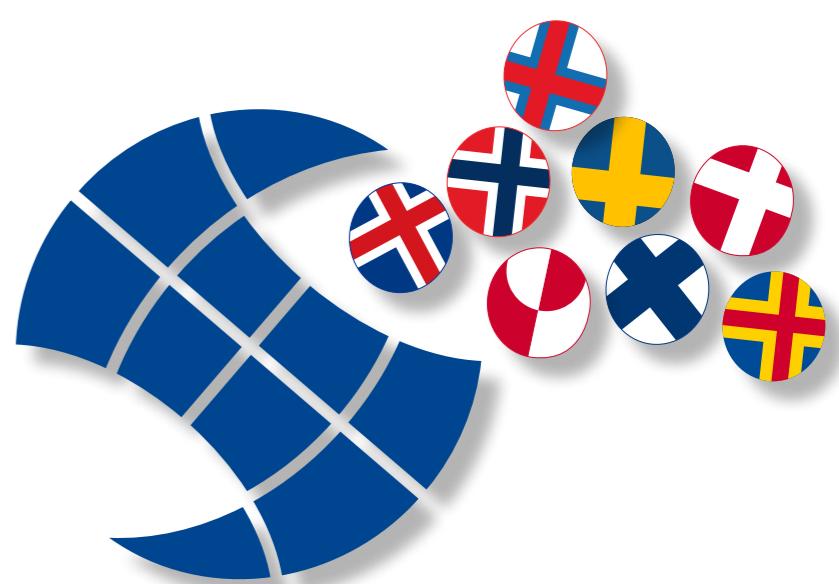
Anders Rusk

Hallstein Sigurdsson

Ragnheiður Helga Þórarinsdóttir

Fredric Jådd-Nygård

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær

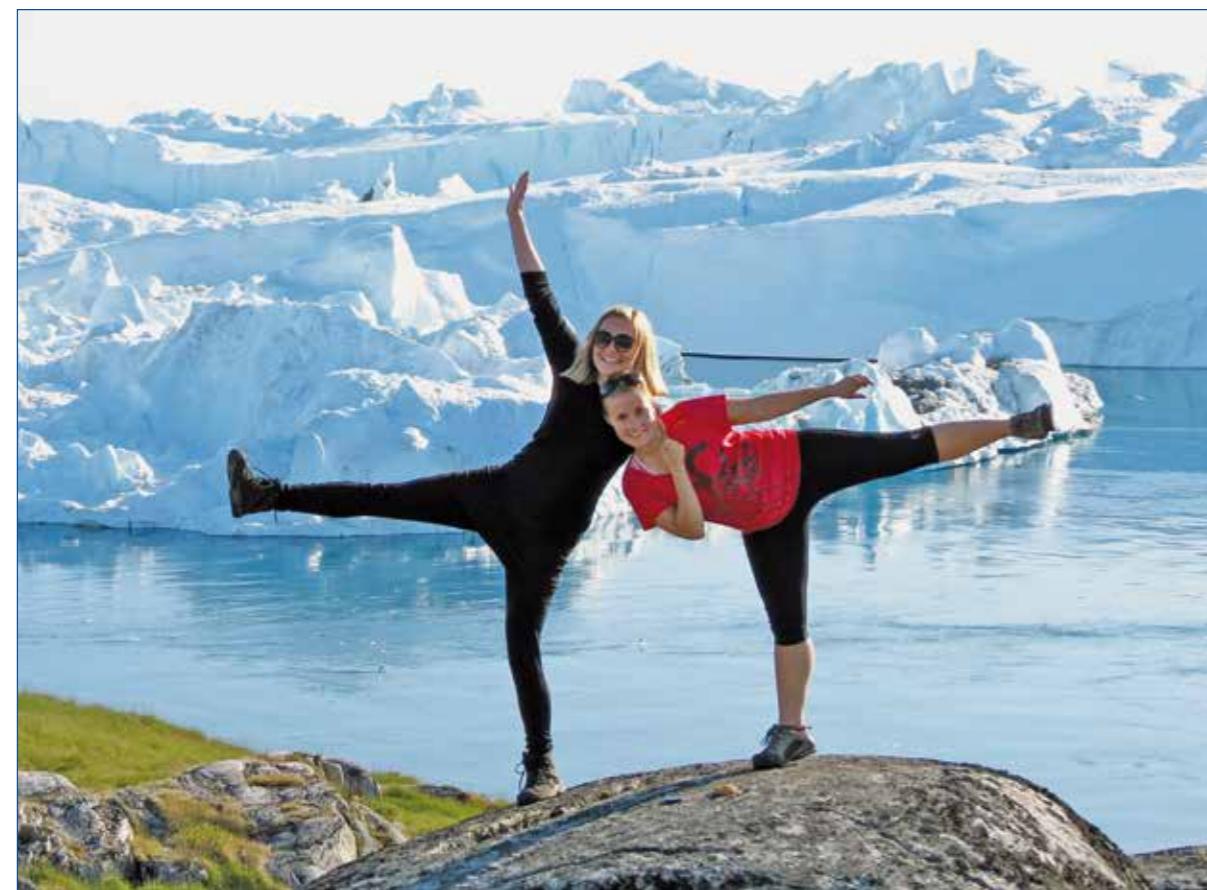
2 HVAD ER FORENINGERNE NORDENS FORBUND?

Foreningerne Nordens Forbund er et samarbejdsorgan for de nationale Norden-foreninger: Foreningen Norden, Dansk forening for nordisk samarbejde, Pohjola-Norden, Centralförbund i Finland för nordiskt samarbete, Norrøna Félagið í Føroyum, Norræna félagið á Íslandi, Foreningen Norden, Norge, Föreningen Norden, svensk förening för nordiskt samarbete og Föreningen Norden på Åland, samt Foreningerne Nordens Ungdom (FNUF).

Der findes også Norden-föreningar i Estland, Lettland, Litauen og Petrozavodsk.

Forbundets hovedopgave er at samordne de nationale foreningers fælles interesser i arbejdet med at styrke det folkelige, nordiske samarbejde på alle niveauer. Forbundets principprogram bygger på de prioriteringer, som Norden-foreningerne har gjort for sit nationale arbejde.

Forbundets højest besluttende organ er Præsidiet, som er sammensat af formændene for de nationale Norden foreninger.

Antal personmedlemmer i Foreningerne Norden

Foreningen NORDEN, Danmark	12159
Pohjola-Norden	8000
Norrøna Félagið, Færøerne	243
Norræna félagið, Island	1621
Foreningen Norden, Norge	4400
Föreningen Norden, Sverige	12656
Föreningen Norden, Åland	244

Foreningerne opererer med forskellige kategorier af medlemmer: enkeltmedlemmer, familiemedlemmer, ungdomsmedlemmer, og har desuden en lang række støttemedlemmer, bibr

lioteksmedlemmer, skolemedlemmer, kommunemedlemmer, og har andre organisationer og virksomheder som medlemmer. Her oven vises kun antal person/familiemedlemmer.

3 SAMMENFATNING AF FORBUNDETS ARBEJDE

Foreningerne Nordens forbund har under 2012 fulgt det nordiske samarbejde og stræbet efter at påvirke debatten og udviklingen af det nordiske samarbejde via løbende dialog med Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd.

Temaerne Nordisk forbundsstat, nordisk skolesamarbejde samt sprogproblematikken har været blandt FNFs prioriterede områder under året.

Projektvirksomheden har under 2012 været præget af det videre arbejde og udvikling af allerede igangsatte projekter. Det gælder Norden i Skolen, Nordjobb og det nordiske højtlæsningsprojekt Nordisk Biblioteksuge.

Nordisk skolesamarbejde er fortsat et af kærneområderne i Norden-foreningernes virksomhed. Forbundet har under året arbejdet på at udvikle internetportalen Norden i Skolen, www.nordeniskolen.org. Projektet Norden i Skolen skal med en ny tilgang til nabosprogsundervisning styrke nordiske unges kompetencer til at kommunikere med hinanden på dansk, norsk og svensk. Projektet skaber en digital platform, som giver lærere og andre sproginteresserede en lang række unikke redskaber, som bringer arbejdet med sprogforståelsen helt nye muligheder. Nordeniskolen.org nedbryder fysiske og mentale grænser i Norden, hvor bl.a. et spændende netbasert samarbejde i små tværnationale grupper skal bringe Nordens unge i tale

med hinanden. Projektet er under året blevet præsenteret på en række konferencer og seminarer i Norden.

Nordjobb, www.nordjobb.org, slog i 2012 fast, at det er et nordisk arbejdsmarkedsprogram og at dets overordnede mission er at øge bevægeligheden på det nordiske arbejdsmarked.

Nordjobbs grundkoncept indebærer, at man tilbyder nordiske unge mellem 18-28 år et sommerjob, bolig og et kulturog fritidsprogram. I 2012 havde man et måltal på 760 formidlede sommerjob, og takket være en efterårssatsning og gennemførelse af projektet Jobbresan, klarede man måltallet, da 762 pladser blev formidlet.

I 2012 startede Jobbresan sammen med Söderhamns kommune og Arbetsförmedlingen i Sverige. Projektet påviser, hvordan geografisk mobilitet og ubalance på det nordiske arbejdsmarked kan være et grundlag til at hjælpe unge mennesker, der befinner sig langt fra arbejdsmarkedet, og give dem et ekstra stød for at hjælpe dem med at få et arbejde og således øge deres beskæftigelsesegnethed. Jobbresan har fået stor opmærksomhed i de svenske, nordiske og internationale medier.

Nordjobb har i 2012 også i stor udstrækning satset på event-markedsføring. Bland andet har man gennemført en politisk konference i Folketinget, en fo-

tokonkurrence med efterfølgende prisuddeling ved ungdomsarrangementet Café Norden, samt et seminarium om ungdomsarbejdsløshed på Bokmässan i Göteborg.

Nordisk Biblioteksuge, www.bibliotek.org blev gennemført med temaet "Mangfoldighed i Norden". En ny kategori blev tilføjet til projektet dette år, ungdomskategorien. Initiativet var meget godt modtaget, mest af taknemmelige lærere og antal deltagere i kategorien bekræftede kun, at der var behov for et læsearrangement rettet mod ungdommen.

Under året blev der udarbejdet en ny hjemmeside for projektet som bliver videre udviklet år 2013 med henblik på funktioner og indehold.

På præsidiets møde i Reykjavík den 21 – 22. april var mødets tema Arktiske forhold og nordisk samarbejde på området.

Den 6.-7. september 2012 holdt FNF styreseminar på Lysebu i Norge. Temaet for seminariet var rapporten fra Center för Norden-studier Helsingfors universitet angående det nordiske samarbejde samt ofølgning af Stoltenberg- og Wetterrapporterne.

På præsidiets møde den 28 – 29. oktober i Helsingfors, under Nordisk råds session, var mødets tema bl.a. nordisk

offentlighed og ungdomsarbejdsløshed.

FNF har under året sendt fra sig diverse udtalelser og breve til nordiske politikere ang. nordiske forhold.

FNF har under året haft ansvaret for de 8 regionale nordiske informationskontorer.

FNF har økonomifunktionen for Nordisk Sommeruniversitet (NSU).

FNF sekretariatet blev under året flyttet fra Malmø til København pr. 1.august. Sekretariatet er nu placeret på Malmøgade 3, 2100 København Ø. FNFs medarbejdere tæller 6 og har sprokgundskaber som dækker alle de nordiske sprog på nær grønlandsk og samisk.

FNUFs sekretariat koordinerer virksomheden i Helsingfors, ledet af Pohjola-Nordens Ungdomsforbunds general sekretær. Foreningerne Nordens Ungdom (FNU) har videreudviklet sit arbejde og tilbyder attraktive nordiske aktiviteter, som samler nordisk ungdom. Nogle af de nordiske arrangementer, som blev arrangerede under 2012 var Café Norden i Uppsala med ca. 20 deltagere fra Finland, Sverige og Danmark, samt godt besøgte forårsmøder i Tromsø og Stockholm. FNUF havde endvidere en viktig roll ved Ungdommens Nordiske råds møde i Helsingfors.

4 FNF'S ORGANISATION OG STYRINGSORGANER

Præsidiets medlemmer er formændene for de nationale Norden-foreninger og en repræsentant for Foreningerne Nordens Ungdom (FNUF). I 2012 har sammensætningen været følgende:

Danmark	Arne Nielsen
Finland	Anders Rusk (formand)
Færøerne	Hallstein Sigurdsson (næstformand)
Island	Ragnheiður Helga Þórarinsdóttir
Norge	Olemic Thommessen (næstformand)
Sverige	Kristina Persson: (indtil 17. juni). Sinikka Bohlin (fra 17. juni)
Åland	Folke Sjölund
FNUF	Fredric Jådd-Nygård, Norge (fra 31.3.2012) og Rasmus Madsen, Danmark, (från 2011 tills 30.3.2012)

Præsidiet har haft 2 møder i løbet af året: i Reykjavík den 21 – 22 april og i Helsingfors den 28 – 29 oktober.

Arbejdsudvalget har bestået af Anders Rusk formand og næstformændene Olemic Thommessen og Hallstein Sigurdsson.

FNF	Kristín Ólafsdóttir
Danmark	Peter Jon Larsen
Finland	Henrik Wilen
Island	Ásdís Eva Hannesdóttir
Færøerne	Ingi Samuelsen
Norge	Espen Stedje
Sverige	Bo Andersson
Åland	Jan-Erik Berglund/Sofie Norrlund
FNUF	Laura Mynttinien

Direktørkollegiet har haft 5 møder i løbet af året: i Torshavn den 18. februar, i Malmø den 21. maj, i København den 23.-24. august, Lysebu den 5. oktober, samt i Helsingfors i forbindelse med Nordisk Råds session.

Direktørkollegiet har bestået af direktørerne/generalsekretærerne i de nationale Norden-foreningerne og en repræsentant for FNUF. Direktørkollegiet ledes af FNF's generalsekretær og fungerer som sagsforberedelsesorgan for Præsidiet. Kollegiet har haft følgende sammensætning i 2012:

Ledere af de nordiske informationskontorer:

De nordiske informationskontorer har i 2011 været ledet af følgende: Finland: Jyväskylä af Maija Keskinen og Vasa af Malin Walitalo, Island: Akureyri af María Jónsdóttir, Norge: Arendal af Hilde Lona og Alta af Guri Hansen, Sverige: Göteborg af Mikale Szanto, Umeå af Ulf Lassén. Det nordiske informationskontor i Sydslesvig, Flensburg har været ledet af Anette Jensen.

Regnskabsførere og revisorer:

FNF's regnskabsfører har været Jan Christer Berggren og statsautoriseret revisor Kaare von Cappeln, PwC, er forbundets revisor for år 2012. Tillidsvalet revisor var Lars Alberius, Sverige, og som suppleant og Per-Olof Widell, Sverige.

FNF's sekretariatet

FNF har siden den 1. oktober 2003 haft sit sekretariat i Malmø men blev flyttet til København den 1. august 2012.

Sekretariatet er ledet af FNFs generalsekretær Kristín Ólafsdóttir. Larisa Fediv er økonomiassistent.

Projektchef for Nordjobb er Fredrik Jakobsen. Før Nordjobb arbejder også informationsmedarbejder Jacob Mellåker. Nordjobbs nordiske sekreteriat koordinerer de nationale indsatser.

Projektleder for Nordisk blyoteksvecka var Carl-Mikael A. Teglund og Thomas Henriksen var projektkoordinator for "Norden i Skolen", assisteret af Ida Hassing-Jakobsen.

Generalsekretær Kristín Ólafsdóttir sidder i Orkester Nordens nordiske styregruppe.

Generalsekretær Kristín Ólafsdóttir sidder i den nordiske styregruppe for The Red Cross Nordic United World College (RCNUWC) i Flække, Norge.

5 FORBUNDETS ØKONOMI

Forbundets virksomhed finansieres af midler, som de nationale Norden-foreninger indbetaler fordelt efter samme fordelingsnøgle, som er fastsat for de nordiske landes bidrag til Nordisk Ministerråds budget. Derudover får Forbundet et virksomhedsbidrag fra Nordisk Ministerråd og projektmidler til finansiering af projekter, Ministerrådet ønsker gennemført, eller som Norden-foreningerne og Forbundet har foreslægt. Ministerrådets støtte bygger som udgangspunkt på en aftale, som Nordisk Ministerråds sekretariat og Forbundet

indgik i 1993. Forbundet har siden 1. januar i 2009 haft ansvaret for de nordiske informationskontorer.

Foreningerne Nordens Forbund modtog i alt brutto DKK 10,088,423,00, i virksomhedsstøtte fra Nordisk Ministerråd og andre bidragsydere i 2012. Disse midler fordeles på FNFs sekretariat, de Nordiske Informationskontorer, Nordjobb, Jobbresan, Norden i skolen og den Nordiske Biblioteksuge. Årets resultat var DKK 112.005,00.

6 VIRKSOMHEDSPLAN FOR FORENINGERNE NORDENS FORBUND 2012 - 2014

Baggrund

Om Foreningerne Nordens Forbund

Foreningerne Nordens Forbund er koordineringsorgan for foreningernes aktiviteter, og Forbundets sekretariat administrerer foreningernes fælles projekter og repræsenterer foreningerne i kontakterne med Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

Foreningerne Nordens Forbund vil bidrage til en aktiv samfundsdebatt, påvirke det officielle nordiske samarbejdes beslutningstagere og tage initiativer, der kan medvirke til at fordybe det nordiske samarbejde indadtil og udadtil, fremme fri bevægelighed i Norden og kontakten mellem de nordiske borgere.

Forbundet vil følge det nordiske samarbejdes udvikling og forsøge at være på forkant i beslutningsprocesserne for herved at kunne udøve maksimal påvirkning. Forbundet vil ligeledes fortsat udvide sit nordiske netværk med henblik på at udbrede viden om det nordiske samarbejde og for at fremme medborgernes og organisationernes nordiske samarbejde. Forbundet vil også tilskynde til nordisk samageren i forhold til omverdenen samt ikke mindst forholde sig til globaliseringsprocessen og globaliseringsarbejdet i de nordiske lande. Forbundet agerer for at de nordiske lande forholder sig åbent og inkluderende til sin omverden.

Forbundet stræber efter samarbejde med organisationer og andre aktører med relevant ekspertise for at opnå optimale resultater.

De nationale Foreningers formænd udgør Forbundets præsidium.

Mission

Foreningerne Nordens Forbund er et samarbejdsorgan for de nationale Norden-foreninger og Foreningerne Nordens Ungdom (FNU). Forbundets hovedopgave er at samordne de nationale foreningernes fælles interesser i arbejdet med at styrke det folkelige nordiske samarbejde på alle niveauer og arbejde for tættere samarbejde mellem de nordiske lande.

Vision

Forbundets vision er:
at skabe et stærkere Norden for alle af Nordens medborgere ved at arbejde for en mere integreret region/Nordisk forbundsstat

at styrke Norden som region globalt ved at arbejde for en mere integreret region/Nordisk forbundsstat

Værdier

Forbundet arbejder på grundlag af de værdier som bærer den nordiske samfundsmodel; tillid, frihed under ansvar, åbenhed og inkludering, tolerance, ligestilling og demokrati samt respekten for traditionen for at foretage dialog med medborgerne i de demokratiske institutioner.

Mål og strategier 2012-2014

Et mere integreret Norden

Interessen for det nordiske samarbejde og ikke mindst optrapning af dette samarbejde har eskaleret i de seneste år. Der skrives bøger og rapporter som bakker op om behovet for mere omfattende regionalt samarbejde i Norden. Globaliseringen og forandret verdensorden stiller nye krav til det nordiske

samarbejde og det er voksende antal forskere, politikere og nordiske medborgere generelt som mener at Nordens konkurrencekraft internationalt og bevarelse af den nordiske velfærdsstat afhænger af dette. Foreningerne Norden ser det som en af sine vigtigste roller at fremme debatten om dette og opfordre til politiske handlinger på feltet.

Foreningerne Norden Forbund vil fortsat følge op på de tanker som folk som Gunnar Wetterberg har fremlagt om Nordisk forbundsstat og Thorvald Stoltzenberg har fremmet omkring udenrigs-

og sikkerhedspolitisk samarbejde, lige som at arbejde ihærdigt for en fuld realisering af målene i Helsingforsaftalen som fylder 50 år 2012.

- FNF vil bl.a. fokusere sit arbejde for tættere nordisk samarbejde omkring de prioriteringer som lægges op af NMRs formandskabsprioriteringer i de kommende år. Dermed har FNF mulighed for at påvirke den politiske debat som sker omkring temaet under formandskabsåret i NMR. Norges prioriterede politiske område 2012 bliver velfærd og grøn vækst og

Sveriges prioritering år 2013 bliver sandsynligvis arbejdsmarked, handel og tilvækst.

- FNF vil i perioden fremme en række forslag til de nordiske regeringer/NMR om et tættere samarbejde på de diverse områder inden for feltet, herunder det nordiske samarbejde inden for international og regional fora.
- FNF vil i perioden udvikle et samarbejde med næringslivet og arbejdsmarksorganisationer og samarbejde om politisk dialog med nordiske politikere.
- Seminarer og konferencer omkring temaet.

Andre opgaver 2012-2014:

Sprog/skolesamarbejde

Sprog- og kulturforståelse samt dialog over grænserne er grundlæggende elementer i at styrke Norden som region. I globaliseringsprocessen er disse elementer måske vigtigere end nogensinde før.

Nordiske sprogfærdigheder blandt unge nordboere er stadig mere truet, og det samme gælder identifikationen med det nordiske fællesskab. Nordisk samarbejde omkring miljø, forskning, innovation, erhvervsliv etc. er afhængig af, at unge nordboere er udrustet til

den kommunikation og den kulturforståelse, dette kræver. Satsning på kreativ formidling og brug af nye medier og digital teknik kan skabe grunden for det "sprog", hvor ungdommens kommunikation og udvikling af ovennævnte kompetencer kan ske. Samtidig er det alt afgørende at de nordiske regeringer seriøst følger op på den nordiske sprogs-deklaration.

Forbundet vil i 2012-2014 arbejde for at udvikle sprog-/skolesamarbejdet gennem:

- At udvikle IT portalen Nordeniskolen.org. Projektet skal med en ny tilgang til nabosprogsundervisning styrke nordiske unges kompetencer til at kommunikere med hinanden på dansk, norsk og svensk. Projektet skaber en digital platform, som giver lærere og andre sproginteresserede en lang række unikke redskaber, som bibringer arbejdet med sprogforståelsen helt nye muligheder.
- At påvirke den politiske debat via deltagelse i nordiske konferencer og dialog med de relevante politiske aktører.

Det åbne Norden

Forlængelse af mandatet for Grænsehinderforum har givet anledning til optimisme om at der i nordisk regi findes vilje for at kortlægge problematikken. Denne vilje rækker dog begrænset hvis den politiske vilje for at opløse grænsehinder og forebygge nye mangler og det gør den i omfattende grad. Foreningerne Norden/FNF har en betydelig rolle at spille her. Foreningerne Norden/FNF

vil fortsat stå vagt om udviklingen og påtage sig en pådriverrolle over for nordiske samarbejdsorganer, regeringerne og lokale myndigheder. Afskaffelse af grænsehindringer fremmer medborgernes velfærd samt næringslivets konkurrencekraft og styrker dermed Norden som region globalt.

Forbundet vil i 2012-2014 arbejde for at:

Løbende foretage dialog med nordiske myndigheder om udviklingen af arbejdet med afskaffelse af grænsehinder og gøre opmærksom på og reagere kritisk på oprettelse af nye grænsehinder.

- **Løbende projekter:**

Administration af Informationskontorerne

FNF har ansvaret for administration af de regionale informationskontorer og sørger for at deres mandat omkring formidling af information om det nordiske samarbejde er udført.

VIDEREUDVIKLING AF PROJEKTER OG PROGRAMMER

FNF arbejder for at videreudvikle forbundets projekter og programmer

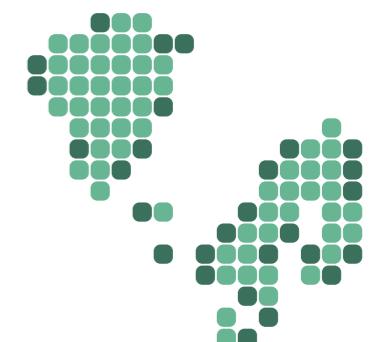
Forbundet vil i 2012-2014 arbejde for at udvikle:

- **Nordjobb** formidler sommerjob, bolig og fritids- og kulturprogram i et andet nordisk land til unge mellem 18-28 år. Programmet arbejder for at øge mobiliteten imellem de nordiske lande og for at forbedre sprogkundskaber og viden om kultur i Norden

Der arbejdes i år 2012 med implementering af paralelprojektet **Jobbresan** i samarbejde med Söderhamns kommune i Sverige. Projektets hovedmål er en nordisk model til mindskning af ungdomsarbejdsløshed.

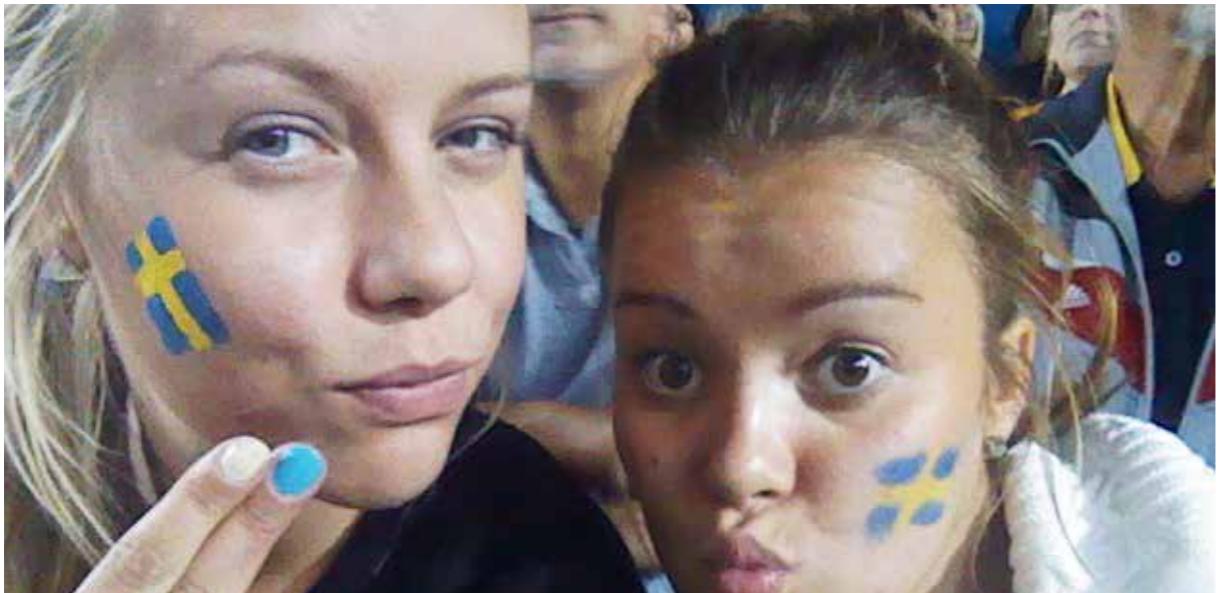
- **Norden i Skolen** skal med en ny tilgang til nabosprogsundervisning styrke nordiske unges kompetencer til at kommunikere med hinanden på dansk, norsk og svensk. Projektet skaber en digital platform, som giver lærere og andre sproginteresserede en lang række unikke redskaber, som bibringer arbejdet med sprogforståelsen helt nye muligheder. Norden i Skolen nedbryder fysiske og mentale grænser i Norden, hvor bl.a. et spændende netbaseret samarbejde i små tværnationale grupper skal bringe Nordens unge i tale med hinanden. Projektet har vundet de nordiske sprognævns (Sprogkampagnen) delt pris 2011 om at udvikle et koncept, der kan bidrage til at styrke nabosprogsforståelsen i fremtiden. Platformen står klar til efteråret 2012.

- **Nordisk Biblioteksuge** er et arrangement der promoverer højt læsning, nordisk fortælletradition og litteratur. Det er en uge med oplæsninger, udstillinger, debatter og kulturoplevelser på tusindvis af biblioteker, skoler og forsamlingshuse rundt om i Norden og Baltikum. Årets tema er

nordeniskolen.org

Mangfoldighed i Norden.

7 PROJEKTVIRKSOMHEDEN

Projektvirksomheden har i 2012 været præget af videreførelse og udvikling af allerede igangsatte projekter. Det gælder Nordjobb, Norden i skolen og det nordiske biblioteksprojekt Skumringstimen og Morgengry (også kaldet Nordisk Biblioteksuge).

Forbundet har endvidere været aktivt i forhold til Orkester Norden bl.a. ved udbredelse af kendskabet til orkesteret samt for at sikre orkesterets fortsatte eksistens.

Nedenfor gives en mere detaljeret om-tale af de enkelte aktiviteter.

Nordjobb

Nordjobbs mission är att arbeta för att öka rörligheten på den nordiska arbetsmarknaden och också att på olika sätt stärka den nordiska arbetsmarknaden. Under 2012 har man

särskilt fokuserat på att titta på verktyg som kan bidra till att minska problematiken kring den nordiska ungdomsarbetslösheten.

Den primära arbetsmetoden är grundkonceptet som innebär att man erbjuda unga i åldern 18 – 28 år sommarjobb, bostad och ett varierat kultur- och fri-tidsprogram i ett annat nordiskt land. Under 2012 har man också tillsammans med Söderhamns kommun startat upp ett projekt, Jobbresan, som riktar sig till personer som står särskilt långt ifrån arbetsmarknaden. Genom att erbjuda dem ett stödpaket med bl.a. gratis resa till Oslo och fritt boende i en månad samt genom att se hela Norden som en arbetsmarknad ökar denna gruppas möjligheter att få jobb markant.

Mellan 2004 och 2011 har Nordjobbs nordiska sekretariat varit beläget i Malmö men efter att i augusti 2012 ha flyttat sitt kansli

sitter man numera i Köpenhamn. Sedan starten 2004 har man haft ett målmedvetet tänkande i sitt arbete och tanken är också att man framöver kan utveckla programmet för att möta konkurrensen från omvärlden på ett bra sätt. Några saker att peka på när det gäller arbetet under 2012 är satsningen på event-marknadsföring och uppstarten av Jobbresan. Inom ramarna för event-marknadsföring har man genomfört en politisk konferens på Folketinget, deltagit i Bokmässan samt anordnat en prisutdelning för sin fototävling i samband med Föreningarna Nordens Ungdomsförbunds årliga ungdomsträff Café Norden.

För att kunna genomföra Jobbresan anställdes en verksamhetsutvecklare/projektledare. Resultatet blev en succé då de allra flesta av de 71 som rekryterades till Jobbresan fick arbete i slutändan. Projektet fick också stort massmedialt genomslag och satte både Nordjobb och FNF på kartan. Under hösten möjliggjorde ett framåtriktat arbete en fortsättning och uppväxling av projektet under 2013.

Det volymmässiga resultatet av Nordjobb under 2013 blev 762 förmedlade arbetsplatser varav 71 platser kom från Jobbresan. Detta innebar att man med

tack vara den ekonomiska hjälp och inflöde av arbetsplatser som kom från Jobbresan klarade av att öka från 631 nordjobbare under 2012. 2012 års resultat tillsammans med tidigare års resultat pekar tydligt på att Nordjobb är inne i en positiv trend trots att man under 2011 fick ett mindre smickrande resultat. Detta är ett resultat att kombinationen av ett långsiktigt arbete och innovativa nya satsningar som man har bedrivit under många år. Man kan tydligt se detta i siffror 510, 684, 714, 717, 751, 753, 756, 631 samt 762 som är antalet nordjobbare från 2004 fram till 2012. Förutom de 762 tillsatta nordjobbarna erbjöds 255 personer jobb som de tackade nej till. Eftersom ytterligare 15 personer fick jobb som man också accepterade men dessvärre hoppade av från erbjöds $762+255+15=1032$ ett nordjobb under 2012. Eftersom man samtidigt hade 4116 kompletta ansökningar följer att 25,1 % av alla sökande med en komplett ansökan blev erbjudna ett arbete.

Till det nordiska sekretariats uppgifter hör det överordnade ansvaret för programmet samt koordinering av information till sökande och media, dessutom har sekretariatet ansvarat för hemsidan www.nordjobb.org, den elektroniska sökandedatabasen, planering

och genomförande av internutbildning av projektledare och projektassisternter. Sekretariatet har ansvar för att regelbundet rapportera om verksamheten till Föreningarna Norden och Nordiska ministerrådet. Sekretariatet arbetar mycket med strategisk styrning och uppstart av nya projekt.

Lokalt administreras Nordjobb av de olika Föreningarna Norden även om driften ibland ligger på dess ungdomsförbund. De nationella projektledarna ansvarar för ackvivering av arbetsplatser och deras tillsättning, anskaffning av bostäder, information till nordjobbarna och rekrytering av projektassisternterna.

Kultur- och fritidsprogrammets nordiska profil är viktigt för att behålla program-

mets särart och för att fortsatt kunna locka ett stort antal ungdomar att söka Nordjobb. Under 2012 har man inom ramarna för kultur- och fritidsprogrammet bl.a. satsat extra mycket på nordisk språkförståelse men också mycket på vanliga teman som den nordiska arbetsmarknaden och möjligheter till studier i ett annat nordiskt land.

Nordjobbare har i år funnits i Köpenhamn och Skagen i Danmark, i Helsingfors, Tammerfors, Åbo samt även i Österbotten i Finland, på Färöarna framför allt Torshavn, Grönland i framför allt Nuuk, Ilulissat och Aasiaat, i huvudstadsregionen men även på flera landsorter runt om på Island, i Oslo och fjällvärlden i Norge, framför allt Stockholm och Norrtälje i Sverige och i flera kommuner och i Mariehamn på Åland.

Kompletta* ansökningar 2012 jämfört med resultat 2011

	Totalt 2012	Resultat 2011
Danmark	260	290
Finland	1463	1451
Färöarna	8	18
Grönland	4	5
Island	249	323
Norge	144	144
Sverige	1788	1515
Åland	12	18
Länder utanför Norden	188	166
	4116	3930

* Med kompletta ansökningar menas ansökningar som är fullständigt ifyllda. Ansökningarnas totala antal 2012 var 9324 st.

Tillsatta platser 2012 jämfört med resultat 2011

	Tillsatta 2012	Resultat 2011
Danmark	105	46
Finland	60	48
Färöarna	12	13
Grönland	25	20
Island	70	58
Norge	315	243
Sverige	167	184
Åland	8	19
	762	631

Nordjobbs organisation

Nordiska sekretariatet

Programchef Fredrik Jakobsen

1.1 - 31.12.2012

Informatör Jacob Mellåker

1.1 - 31.12.2012

Verksamhetsutvecklare, projektledare
Jobbresan, José Perez Johansson,
1.2 - 31.12.2012

Nationella projektassisternter:

Färöarna och Grönland, Stefán Vilbergsson, Island, Kristin Moe Selström, Norge, Peter Gahnström, Sverige samt Jan-Erik Berglund, Åland.

Nationella projektledare:

Carl-Mikael A. Teglund, Danmark, Mira

Korhonen, Finland, Jacob Mellåker,

Valdís Ösp Árnadóttir, Island, Liv Inger Olsen, Erika Ringstad och Eline Øby Daniel Nilsson, Sandra Rönning och Cecilia Arias Sverige samt Stefan Sjölund, Åland.

8 NORDISK BIBLIOTEKSVECKA

Danmark:	Nordisk biblioteksuge - Skumringstime
Finland:	Pohjoismainen kirjastoviiiko - Iltahämärässä
Færøyene:	Norðurlensk bókasavnsvíka - Í skýmingini
Grönland:	Nunat Avannarliit sapaatip Akunnera - Taarsiarsaartalernera
Island:	Norræn bókasafnavika - Í ljósaskiptunum
Norge:	Nordisk bibliotekuke - Skumringstime
Sverige:	Nordisk biblioteksvecka - Kura skymning
Samisk:	Davvirikkaid girjerádjovahkku - Eahketveaigin
Åland:	Nordisk biblioteksvecka - Kura skymning

Den 12-16 november 2012 genomfördes den 16:e Nordiska Biblioteksveckan, Nordens och Baltikums största högläsningsevenemang. Huvudfinansieringen kom från Nordiska Ministerrådet samt extra stöd från Kulturrådet i Sverige. Projektets spridning omfattade alla de nordiska länderna, de självstyrande områdena, de tre baltiska länderna, samt en satsning mot Ryssland.

Antalet institutioner som anmälde sig till projektet på hemsidan var 1973. Projektet under 2012 gick igenom strukturella förändringar; projektet fick ny projektledare, ny hemsida, ny logo, ny grafisk profil och ett nytt distribueringssätt för marknadsföringsmaterialet. Statistiken är inte heltäckande. Uppskattningsvis deltog sammanlagt tiotusentals mäniskor i olika läsarrangemang, utställningar och seminarier i alla länderna. Alla länderna deltog med många institutioner, med undantag för Grönland som endast hade en institution registrerad.

Temat för 2012 var "Mångfald i Norden" som fokuserade på mångfalden i våra nordiska samhällen - framförallt den etniska och kulturella.

Tre olika texter hade valts ut för högläsningarna. För att få alla ungdomar med och inte bara de minsta barnen genomförde också Nordiska Biblioteksveckan för första gången en satsning som kallades för "Ungdomskategorin". Som vuxentext valdes ett utdrag ur

finske nykomlingen Miika Nousiainens debutroman (som också kan ses som en skildring av Miikas egna identitetsslitningar mellan det svenska och det finska) Hallonbåtsflyktingen (på finska Vadelmavenepakolainen). Ungdomstexten var "Jag är Zlatan Ibrahimović" av Zlatan Ibrahimović (fast spökskriven av David Lagercrantz).

För barnen valdes boken "Klas Klättermus" av den norska författaren Thorbjørn Egner. Anledningen till att denna bok valdes var för att man ville uppmärksamma 100årsjubileumet för den kända och älskade barnboksförfattaren.

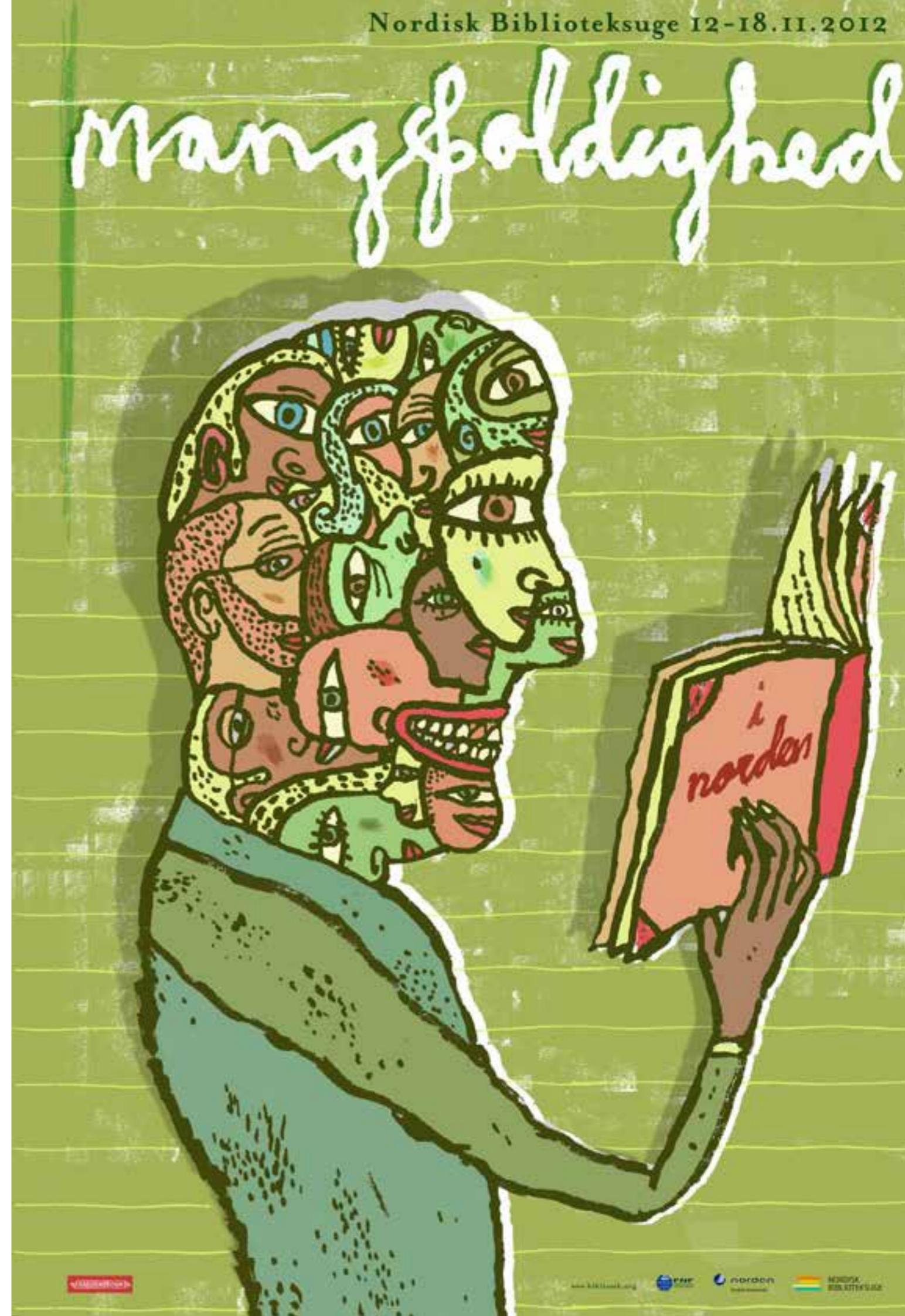
Carl-Mikael A. Teglund var projektledare och Kristín Ólafsdóttir ansvarig för projektet.

Styrgruppen för Biblioteksveckan bestod under 2012 av:

Mikkel Bredsgaard Randers, Danmark
 Susanna Puisto, Finland
 Stefán Vilbergsson, Island
 Heidi Lønne Grønseth, Norge
 Britta Nygård/Birgitta Engman, Sverige
 Jan-Erik Berglund, Åland
 Marna Jacobsen, Färöarna

Övriga kontaktpersoner:

Eha Vain, Estland
 Ieva Hermansone, Lettland
 Brigita Urmanaite, Litauen
 Olga Klisheva, Ryssland

9 NORDEN I SKOLEN

Beta-versionen af Nordens nye undervisningsplatform Norden i Skolen blev i efteråret 2012 færdig og præsenteret på Bokmässan i Göteborg. Norden i Skolen, der i første runde primært tilbyder indhold til 7.-10. klasse, modtog en særdeles positiv reaktion fra de første brugere, som var begejstrede over den brede vifte af indhold og muligheder, som platformen stiller op. Platformen har siden modtaget lignende reaktioner fra endnu flere lærere ved et større antal konferencer og seminarer, som projektleder har deltaget i i løbet af efteråret. Således har over 100 nordiske lærere allerede oprettet sig på platformen inden den egentlige lancering har fundet sted. Et overraskende højt tal, der styrker vores tro på, at projektet kan gå hen og blive en stor succes og dermed bidrage til at styrke nordiske børn og unges kompetencer til at kommunikere med hinanden på dansk, norsk og svensk. Materialet stilles gratis til rådighed og findes på de to webadresser www.nordeniskolen.org og www.nordeniskolan.org.

Norden i Skolen lykkedes i 2012 – blandt andet takket været et godt samarbejde med skoleansvarlige i de nationale Foreninger Norden – med at indsamle og forhandle rettigheder på plads med en overraskende stor mængde kunstnere og forlag i Norden. Dette betyder, at lærere og elever nu kan finde et væld af spændende nordiske noveller, eventyr, kortfilm, musikvideoer m.m. på platformen, som ved at være sammensat i forskellige temaeer kan anvendes direkte i den daglige undervisning. Konkrete undervisningsforslag blev udarbejdet til de første tre temaer inden udgangen af

året, mens det videre arbejde på den front fortsætter.

Norden i Skolen har modtaget de nordiske samarbejdsministres delte pris for at skabe et projekt, der skal styrke nabosprogsforståelsen for nordiske børn og unge. Et fremadrettet mål bliver derfor at leve op til de store forventninger og få spredt kendskabet til platformen til skoler i hele Norden. Projektet fortsætter arbejdet med konstant at optimere indholdssiden og platformens struktur, således at den samlede oplevelse af at besøge platformen bliver så god som mulig – både for lærere og elever, samt for arbejdsgruppen, der løbende skal arbejde med at lægge indhold op, oversætte etc.

Norden i Skolen har fra starten haft en målsætning om at blive et nyt samlede sted for nordisk nabosprogsundervisning. Det er derfor meget positivt, at platformen i år har implementeret og bragt nyt liv til materiale fra projekterne Norden i Bio (FNF), Rap It Up (FNF), Nordisk Miniordbok (Språkrådet Norge) og Grannspråk – lektionsförslag i danska och norska (Foreningen Norden Sverige & Skolverket), samt fremadrettet vil samarbejde med projekter såsom Nordens Dage, Hugin & Munin og Nordisk Forfatterbesøg.

Projektet administreres af Foreningerne Nordens Forbund i samarbejde med de nationale Norden-foreninger og Nordisk Sprogkoordination v. Dansk Sprognævn. Projektleder er Thomas Henriksen og generalsekretæren Kristín Ólafsdóttir har overordnet ansvar.

10 NORDISKE INFORMATIONSKONTORER

De nordiske informationskontorer blev oprettet i 1981 efter beslutning af Nordisk Ministerråd og organiseres i samarbejde med Foreningerne Norden.

I efteråret 2008 blev det besluttet i NMR, at FNF skulle overtage ansvaret for de regionale informationskontorer fra 1.1 2009.

Fælles for informationskontorerne er, at de arbejder for at synliggøre og fremme nordisk samarbejde. Kontorerne formidler information om det officielle og det folkelige nordiske samarbejde, nordiske støtteordninger, nordiske samfundsforhold. Som supplement hertil tager kontorerne selv initiativ til – og organiserer en række nordiske projekter. I dette arbejde samarbejdes der i mange tilfælde med lokale aktører og organisationer som i de fleste tilfælde også genererer økonomisk ydelse til aktiviteterne.

Der er 8 regionale informationskontorer i Norden. De 8 informationskontorer drives i tæt samarbejde med Foreningen Norden, nemlig i Jyväskylä og Vasa i Finland; Akureyri i Island; Alta og Arendal i Norge; Umeå og Göteborg i Sverige og i Sydslesvig. Nordisk Informationskontor i Sydslesvig blev oprettet i 1997 som et informationspunkt med kontor i Flensborg og arbejder med nordisk information i Sønderjylland og Sydslesvig, og har gennem året drevet sin virksomhed på linie med de øvrige kontorer.

Samarbejdsoplægget mellem Nordisk Ministerråd og FNF vedrørende informationskontorerne er baseret på, at kontorerne skal bistå Ministerrådet med at sprede information om det nordiske samarbejde og arrangere debatskabende politiske møder i forbindelse med Ministerrådets prioriteringer i sine regioner. De aftaler, som er oprettet mellem FNF/kontorerne og Ministerrådet, er grundlaget for den støtte, som gives over det nordiske budget.

Organisatorisk har kontorerne egne bestyrelser.

På fælles møder mellem informationskontorerne og FNF udveksles information om virksomheden.

Virksomheden ved informationskontorerne er med tiden blevet ganske omfattende og har stor betydning for interessen for det nordiske samarbejde i de aktuelle regioner. Kontorerne udarbejder egne årsberetninger.

De nordiske informationskontorer har år 2012 arbejdet med informationsvirksomhed i overensstemmelse med mandatet. Informationskontorerne har også udført arrangementer hvor de har forholdt sig til NMRs og NRs prioriteringer; globaliseringsprojektet generelt, kultur og sprog, klima samt øvrige prioriterede opgaver.

11 ORKESTER NORDEN

Orkester Norden startade 1993 som ett samarbetsprojekt mellan Föreningarna Nordens Förbund, Lions i Norden, Norsk musikråd och Svenska Rikskonserter.

Orkester Norden har bland annat som mål att stärka samhörigheten mellan nordisk ungdom, utveckla kunskapen om nordisk musik och synliggöra det rika nordiska kulturarvet. Orkestern vill ge unga nordiska musiker en möjlighet att arbeta med nordisk repertoar tillsammans med några av Nordens främsta instruktörer och med dirigenter och solister av internationellt format. Orkester Nordens turnéer har allt sedan premiäråret utvecklat musikaliska och sociala kontakter mellan unga musiker i hela Norden. Sedan några år tillbaks har Orkester Norden också ett samarbete med Musikhögskolorna i Estland, Lettland och Litauen. Varje år bjuds ett antal musiker från dessa länder in för att delta i sommarsessionen och man har på detta sätt utökat det nordiska perspektivet.

Generalsekretären sidder i Orkester Nordens nordiske styregruppe.

Kontor	FNF	Andra finansiärer	Totalt	%
Alta	254 666	2 152 300	2 406 966	10,58
Arendal	254 666	2 615 910	2 870 576	8,87
Umeå	254 666	440 805	695 471	36,62
Göteborg	254 666	1 120 560	1 375 226	18,52
Vasa	254 666	623 441	878 107	29,00
Jyväskylä	254 666	131 960	386 626	65,87
Akureyri	254 666	233 583	488 249	52,16
Flensburg	254 666	1 929 887	2 184 553	11,66

Sammanställningen visar att NMR's del av informationskontorens finansiering är allt från ca 9% till knappt 66%.

Genomsnittet för NMR's del är därmed 29,16 % av den totala finansieringen.

Foto - Kai Bienert

12 FÖRENINGARNA NORDENS UNGDOMSFÖRBUND (FNUF)

Föreningarna Nordens Ungdomsförbund (FNUF) är ett samarbetsorgan för de nationella Nordenföreningarnas ungdomsorganisationer eller motsvarande organ i de nordiska länderna och de självstyrande områdena. Medlemmarna år 2012 var Foreningen NORDENS Ungdom i Danmark (FNU Danmark), Pohjola-Nordens Ungdomsförbund i Finland (PNU), Nordklúbburin på Island, Föreningen Norden i Norge (FNU Norge), SORLAK på Grönland, Föreningen Nordens Ungdomsförbund i Sverige (FNUF Sverige) och Föreningen Nordens Ungdom i Norge (FNU Norge). Såväl Föreningen Norden på Åland som på Färöarna har möjlighet att låta ungdomar från respektive föreningen delta i FNUFs verksamhet även om formellt avtal saknas.

FNUF:s organisation består av ett arbetsutskott och ett sekretariat i Helsingfors. På vårmötet 31.3 valdes Fredric Nygård från FNU Norge till ordförande, Sofia Mörlund från FNUF Sverige till vice ordförande samt Rasmus Madsen från FNU Danmark till medlem av arbetsutskottet. Före vårmötet bestod arbetsutskottet av ordförande Rasmus Madsen samt medlemmarna Fredric Nygård och Emma Mustala från PNU.

Medlemsorganisationerna samlades till möte två gånger under året: vårmötet hölls i Tromsö i mars och höstmötet i Stockholm i september. De samordnade evenemangen som arrangerats under året var bl.a. Saunaexpressen i Finland och Café Norden i Uppsala i november.

Under 2012 har arbetsutskottet strävat efter att skapa klarare strukturer för sitt sekretariat, som är gemensamt med Ungdomens Nordiska Råd (UNR) och som administreras av Pohjola-Nordens Ungdomsförbund. Sekretariatet i Helsingfors består av Pohjola-Nordens Ungdomsförbunds generalsekreterare och en anställd UNR/FNUF-koordinator. På vårmötet 2012 uppdaterades även FNUF:s samarbetsavtal, som fungerar som föreningens stadgar, för att bli tydligare och mera ändamålsenliga.

FNUF fortsatte sitt samarbete med UNR. FNUF representeras i UNR:s presidium av Frida Lindström från Sverige.

13 ØVRIGT SAMARBEJDE MELLEM FORENINGERNE NORDEN

Venskabsbysamarbejdet

Venskabsbysamarbejdet mellem kommuner og frivillige organisationer har gennem alle årene været en vigtig sag for Norden-foreningerne. Samarbejdet giver muligheder for at bringe folk på lokalt og kommunalt plan sammen i et netværk over hele Norden. Omkring 1000 kommuner har i årenes løb oprettet venskabskontakter i Norden. Denne virksomhed har hen ad vejen også fået forgreninger til de nordiske nærområder, og til en række lande i de andre verdensdele.

Nordiskt gästabud 2012

Nordiskt gästabud firas i anknytning till Nordens Dag 23 mars, dagen då grunden för det officiella nordiska samarbetet, undertecknades.

Under 2012 uppmärksammar vi särskilt att det är 50 år sedan avtalet undertecknades.

Det nordiska gästabudet är en nordisk fest med mat och underhållning i fokus. Gästabudet kan vara stort eller smått allt efter behov, önskemål och förutsättningar. Som tidigare år uppmunrar vi lokalavdelningar att gå ut och engagera lokala restauranger att servera nordisk mat och affärer att skylta med produkter i anslutning till temat för Nordiskt gästabud. Även skolor kan delta i Nordiskt gästabud genom den särskilda

skolmenyn som tagits fram för gästabudet.

Den nordiska matresan kallas vi årets nordiska gästabud enligt åländske kocken Michael Björklund och med inspiration och recept ur Michaels kokbok Min nordiska mat (2011).

Skolsamarbete i Foreningerne Norden 2012

Skolmedlemskap

Målet för skolverksamheten inom Föreningarna Norden var att sprida kunskap om Norden och nordiska språk. Vi ville också föra lärare och elever samman så att det uppstod vänskapsrelationer och samarbete. Vi ville också ge ungdomar en nordisk upplevelse under sin skoltid.

Skolmedlemskapet varierade lite i de olika länderna.

Norge och Finland var administratörer för nationella skolstipendieordningar. Föreningen Norden Sverige hade en egen stipendieordning Nordiska lärarförbildningsstipendier. Föreningarna Norden på Island och Danmark administrerade Västnorden medel. Antalet skol- och biblioteksmedlemmar var 1648 totalt. Det totala antalet skolmedlemmar har ökat något och biblioteksmedlemmar minskat något.

Land	Skolor	Bibliotek	Skolor + Bibliotek
Finland	205	20	225
Sverige	348	186	534
Norge	472	55	527

Vänskapsklasser

Vänklasserna kunde börja anmäla sig till Skolhemssidan www.nordeniskolan.org. Vi marknadsförde inte skolhemssidan så stort 2012 för att sidan inte fungerade fullt ut. Föreningen Norden Sverige matchade 54 klasser som anmälde sig på traditionellt sätt: 16 svenska, 23 danska, 7 norska, 2 finska, 1 åländsk och 5 isländska klasser.

Skolplattformen

www.nordeniskolan.org

Skolhandläggare i alla länder arbetade med att leta efter undervisningsmaterial och få det på plats på skolplattformen. Vi informerade skolmedlemmarna och andar intresserade om att plattformen var i gång.

Lärarförbildning

Workshops i skandinaviska språk

Föreningen Norden arrangerade ytterligare två workshops i skandinaviska språk i samarbete med Skolverket i

Sverige, 6 under 2011. Lärare från Finland var inbjudna till Umeå och lärare från Danmark till Malmö. I Umeå deltog 33 personer men ingen från Finland. På halvdagsseminariet i Malmö deltog 17 personer, varav 10 från Danmark. Alla deltagare fick en pärmbok med ca 40 lektioner i skandinaviska språk. Pärmen fanns också tillgänglig på nätet.

Nordenkorrespondenterna

8 skolor med 16 elever och 8 lärare = 24 deltagare från Danmark, Finland, Norge och Sverige åkte med på resan till Helsingfors från 29 oktober till den 1 november 2012. Resan började med en kortkurs i journalistik och nordiskt samarbete (generalsekreterare Espen Stedje). Generalsekreterare Henrik Wilen från Pohjola Norden berättade om Finland förr och idag. Vi deltog i öppnandet av Nordiska rådets session och temadebatt med de nordiska statsministrarna. Ungdomarna intervjuade politiker i pauserna och skrev till lokaltid-

ningar om sessionen och Finland.. Vi besökte Etelä-Tapion gymnasieskola, Marimekko och Huvudstadsbladets kontor. Eleverna och lärarna blev goda vänner och flera skolor startade samarbetsprojekt med varandra. Kommunikationen fungerade bra på skandinaviska.

Sommarläger 2012

Föreningarna Norden arrangerade Skrivarläger på Biskops Arnö 8-12 augusti 2012. Tjugo unga skrivare från Sverige, Norge och Finland deltog i lägret under ledning av två lärare från Biskops Arnö och fritidsledare från Norge och Finland. Utvärderingarna visade att lägret var mycket uppskattat av deltagarna.

Hillerödlägret tog en paus under 2012. Föreningen Norden i Olfsfjordur arrangerade ett nordiskt sommarläger mellan 26 juli och 1 augusti 2012. På lägret deltog 37 ungdomar med ledare från Danmark, Finland, Norge och Island i åldern 11-16 år.

Nordiskt gästabud 2012

Skolorna inbjöds att ha en nordisk matsedel under vecka 12 runt Nordens dag den 23 mars. Vi uppmärksammade att det var 50 år sedan som Helsingfors avtalet undertecknades. Den åländska

kocken och matambassadören Mikael Björklund skrev matsedeln för skolorna och gästabudet. Recepten innehöll bl.a Åländsk fisksoppa

Kura gryning

Den Nordiska Biblioteksveckan arrangerades vecka 46 på nästan 2000 bibliotek och institutioner i Norden och Baltikum. På morgonen den 12 november släcktes ljusen och skolorna Kuraade gryning tillsammans med Torbjörn Egners Klas Klättermus. För äldre barn och ungdomar läste vi ur Jag är Zlatan - boken om Zlatan Ibrahimovic. De äldre ungdomarna kunde lyssna till Hallonbåtsflyktingen av Mika Nousiainen.

Författarbesök

Norge, Sverige och Danmark fick medel från Nordiska ministerrådet för att arrangera besök av grannlandsförfattare i medlemsskolor. Pengarna delades ut så sent att besöken genomfördes först i början av januari/ februari 2013 i alla de nordiska länderna.

Stafettkarnevalen

Sverige, Finland och Åland sände skollag till den finlandssvenska Stafettkarnevalen i Helsingfors den 25-26 maj 2012.

14 SAMARBEJDSPARTNERE I NÆROMRÅDERNE

Der findes i dag fungerende Norden-foreninger i Estland, Letland, Litauen, i Koltushi ved St. Petersburg og i Petrozavodsk. De samler nordisk interesse fra medlemmer til at arbejde for at sprede kundskab om Norden i hjemlandene og til at holde kontakter med Norden-foreningerne i de nordiske lande. I 1999 blev der underskrevet samarbejdsaftaler mellem Foreningerne Nordens Forbund og foreningerne Norden i Estland og Letland. Samarbejdsaftalen har til mål at fremme kontakten og samarbejdet mellem Foreningerne Nordens Forbund og Foreningerne Norden i Estland og Letland og knytte disse nærmere til Norden-foreningerne i Norden.

Foreningen Norden i Estland blev oprettet i 1989 og har lokalafdelinger i flere kommuner. Foreningen har haft tæt samarbejde med Pohjola-Norden i Finland.

Foreningen Norden i Letland blev oprettet i 1991 og har lokalafdelinger i flere kommuner.

Foreningen Norden i Litauen blev oprettet i 1997 og samler Norden-interesse fra Vilnius-området, men har også medlemmer fra andre dele af Litauen. I samarbejde med Foreningerne Nordens Forbund og Pohjola-Norden, og i regi af Nordisk Informationskontor i Vilnius, har foreningen været med til at arran-

gere den nordiske biblioteksuge.

Foreningen Norden i Koltushi kommune blev etableret i år 2000 i Koltushi, vest for St. Petersburg. Koltushis historiske og kulturelle baggrund og det faktum, at mange af indbyggerne har forbindelser med Norden, specielt med Finland og Sverige, har stimuleret interessen for foreningen. Foreningen har kontakt med Pohjola-Norden.

Foreningen Norden i Petrozavosk. Foreningen blev oprettet i 2001. Oprettelsen og aktiviteterne i foreningen er til dels præget af det nære venskabsbysamarbejde mellem Umeå og Västerbotten og Petrozavodsk.

FNF har følgt NGO-samarbetets utveckling i Östersjöregionen och de forum som arrangerats. Representationen har ägt rum via de nationella organisationerna, främst Pohjola-Norden.

De baltiska ländernas engagemang i Nordisk biblioteksvecka har fortsatt att öka och projektet är mycket viktigt och stort i alla tre länderna. Störst är det i Lettland och Litauen med 250-350 aktiva bibliotek i varje land som gör högläsningar.

I de baltiska länderna är det främst de nordiska informationskontoren som driver projektet.

Tre gränshinder på den gemensamma nordiska arbetsmarknaden att prioritera

Gränshindren på den nordiska arbetsmarknaden idag hindrar tillväxt och minskar möjligheterna till välfärd för alla.

Den 20 april är det en viktig debatt i Ålands lagting, en debatt om gränshinder i Norden. För arbetstagare i Norden är vissa gränshinder som fallor som man fastnar direkt i. Andra ser man inte först, de dyker upp långt senare – till exempel när man ska gå i pension eller om man blir arbetslös. Men gemensamt för alla gränshinder är detta: de kan lösas. Och ni som parlamentariker har ett ansvar för att vara delaktig i den lösningen.

Nordiska ministerrådet och Gränshinderforum gör ett bra jobb med att identifiera och uppmärksamma gränshinder. Men något brister när det gäller lösningarna. Som Ole Norrback, Gränshinderforums ordförande, flera gånger har sagt: Gränshinder skapas i snabbare takt än vi hinner lösa dem. Alla är överens om att om vi avskaffar gränshindren är det en samhällsekonomisk vinst för hela Norden, och det skulle bidra till att göra Norden till en mer dynamisk och framtidsinriktad region. Många tiotusentals personer pendlar varje dag över gränserna mellan de nordiska länderna. Många flyttar från ett land till ett annat på grund av jobb, studier eller kärlek. När människor nu visar att de är villiga att flytta inom Norden och nyttja hela den gemensamma arbetsmarknaden, ska då oenighet kring byråkrati få sätta käppar i hjulen?

Arbetskraftens ökade rörlighet över gränserna bidrar på ett positivt sätt till samarbetet länder emellan. Samtidigt är det viktigt att värna om det goda arbetslivet som de nordiska länderna är kända för och ta krafttag mot social dumping och grå ekonomi. Vidare bör statistiken utvecklas för att få bättre översikt över arbetskraftens rörlighet inom Norden och till Norden.

Gränshinder skapar osäkerhet, gränshinder minskar möjligheter för människor, gränshinder kostar pengar. Nu är det dags att ta tag i gränshinderproblematiken. Låt oss föreslå i vilken ände vi börjar.

Vi har identifierat de områden där det lösningsorienterade arbetet måste ta sin början.

1. Arbetslöshetsförsäkringen

Oflexibla regler inom arbetslöshetsförsäkringen gör att gränspendlare och människor som flyttar inom Norden riskerar att ”åka ur” arbetslöshetsförsäkringen eller få drastiskt minskad ersättning vid arbetslöshet, på grund av flytt eller arbete på andra sidan gränsen. Problemen uppstår när varje enskilt lands regelverk krockar med ett annat lands regelverk. Därför måste de nordiska systemen för arbetslöshetsförsäkring samordnas bättre.

2. Rehabilitering

Människor som pendlar till arbete i ett annat nordiskt land och råkar ut för en arbetsskada eller längre tids sjukdom, kan efter den medicinska behandlingen tvingas resa till arbetslandet för rehabilitering. Ju längre man är borta från arbetslivet desto svårare blir det att komma tillbaka. Därför är det viktigt att rehabiliteringsprocessen påbörjas så fort som möjligt. När skadan eller sjukdomen uttrycker sig som

nedsatt fysisk förmåga, kan många timmars resa fram och tillbaka till arbetsstället vara ett stort hinder i rehabiliteringen. För att lösa detta gränshinder måste reglerna ändras, så att rehabiliteringen i vissa fall kan utföras närmare hemmet.

3. Arbetsmarknadspraktik

Långtidsarbetslösa och människor på väg tillbaka till arbetslivet efter sjukdom eller skada, erbjuds arbetsmarknadspraktik som ett mjukare inträde på arbetsmarknaden. Men bor man nära gränsen kan man inte utnyttja grannlandets arbetsmarknad för att hitta lämplig praktikplats. Det beror främst på hur tillsynen av arbetsplatserna samt försäkringen för praktikanter är utformad, som naturligtvis båda är en förutsättning för arbetsmarknadspraktik. Lösningen här är att de nordiska staterna tar fram en försäkring som gäller även för praktikanter på andra sidan gränsen, samt att man gemensamt ordnar hur tillsynen ska ske, till exempel genom samarbete mellan myndigheterna i de olika länderna.

Nu löser vi gränshinder!

Vinsterna av lösta gränshinder är stora, och kanske som allra störst om vi löser gränshindren på just arbetsmarknaden. Menar vi allvar med den gemensamma arbetsmarknaden i Norden, så innebär det att man inte gör skillnad på pendlarna som pendlar från Strömstad till Göteborg och de som pendlar från Strömstad till Oslo. Eller mellan Mariehamn och Stockholm, och mellan Uppsala och Stockholm.

I samband med gränshinderdebatterna i de nordiska parlamenten vill NFS och FNF uppmana er att bidra till en lösning på de gränshinder vi listat ovan och därmed främja integrationen av regionen och stärka Nordens konkurrenskraft globalt. Politisk vilja är bra, politiska beslut är bättre!

Vi vill föreslå en gemensam nordisk målsättning att till 2014 ska vi ha undanrört alla gränshinder på den nordiska arbetsmarknaden. Det skulle vara ett värdigt sätt att fira avtalet om den gemensamma arbetsmarknaden från 1954. Så blir 2014 ett verkligt 60-års-jubileum att fira.

Vänligen,

Lóa Brynjúlfssdóttir
Generalsekreterare för
Nordens Fackliga Samorganisation, NFS

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær for
Foreningerne Nordens Forbund, FNF

Nordens Fackliga Samorganisation, NFS, är en samarbetsorganisation för fackliga centralorganisationer i Norden. NFS har sexton medlemsorganisationer bestående av Landsorganisationerna, Tjänstemannaorganisationerna och Akademikerorganisationerna i de nordiska länderna. Därmed representerar NFS drygt 8 miljoner fackligt anslutna i hela Norden.

Foreningerne Nordens Forbund er et samarbejdsorgan for de nationale Norden-foreninger og Foreningerne Nordens Ungdom (FNU). Forbundets hovedopgave er at samordne de nationale foreningernes fælles interesser i arbejdet med at styrke det folkelige nordiske samarbejde på alle niveauer og arbejde for tættere samarbejde mellem de nordiske lande.

Til medlemmerne af Folketinget
Stockholm, den 12. april 2012

Tre grænsehindringer på det fælles nordiske arbejdsmarked som bør prioriteres

De nuværende grænsehindringer på det nordiske arbejdsmarked hindrer væksten og mindsker mulighederne for at skabe velfærd for alle.

Den 20. april afholdes der i Folketinget en vigtig debat om grænsehindringer i Norden. Personer, som arbejder i Norden, oplever nogle af grænsehindringerne som fælder, man hænger fast i med det samme. Andre grænsehindringer viser sig først langt senere – for eksempel når man skal pensioneres, eller hvis man bliver arbejdsløs. Men fælles for alle grænsehindringer er, at de kan løses. Og som parlamentarikere har I et ansvar for at deltage i denne løsningsproces.

Nordisk Ministerråd og Grænsehindringsforum gør et godt stykke arbejde med at identificere og informere om grænsehindringer. Men der mangler noget, når det gælder løsningerne. Som Ole Norrback, formand for Grænsehindringsforum, flere gange har sagt: Grænsehindringer skabes hurtigere, end vi kan nå at løse dem.

Alle er enige om, at det vil medføre samfundsøkonomiske fordele for hele Norden, hvis vi fjerner grænsehindringerne, og det vil bidrage til at gøre Norden til en mere dynamisk og fremtidsorienteret region. Titusinder af mennesker pendler hver dag på tværs af grænserne mellem de nordiske lande. Mange flytter fra ét land til et andet på grund arbejde, studier eller kærlighed. Når nu mennesker viser, at de er villige til at flytte inden for Norden og benytte sig af hele det fælles arbejdsmarked, skal bureaukratiske uenigheder så have lov til at sætte en kæp i hjulet?

Arbejdskraftens øgede bevægelighed på tværs af grænserne bidrager på en positiv måde til samarbejdet mellem landene. Samtidig er det vigtigt at værne om det gode arbejdsliv, som de nordiske lande er kendt for, og det er vigtigt at modvirke social dumping og en grå økonomi. Desuden bør statistikkerne udvikles for at skabe et bedre overblik over arbejdskraftens bevægelighed inden for Norden og til Norden.

Grænsehindringer skaber usikkerhed, grænsehindringer betyder at menneskers muligheder mindskes, grænsehindringer koster penge. Nu er det på tide at tage fat i grænsehindringsproblematikken. Lad os komme med et forslag til, hvor vi skal begynde.

Vi har identificeret de områder, hvor det løsningsorienterede arbejde skal indledes.

1. Arbejdsløshedsforsikring

Ufleksible regler for arbejdsløshedsforsikringer betyder, at grænsependlere og mennesker som flytter inden for Norden risikerer at miste deres arbejdsløshedsforsikring eller få en stærkt reduceret godtgørelse i forbindelse med arbejdsløshed som følge af flytning eller arbejde på den anden side af grænsen. Problemerne opstår når reglerne i ét land støder sammen med reglerne i et andet land. Derfor skal der ske en bedre samordning af de nordiske ordninger med hensyn til arbejdsløshedsforsikringer.

2. Rehabilitering

Mennesker, som pendler til arbejde i et andet nordisk land og kommer ud for en arbejdsskade eller længere tids sygdom, kan efter den medicinske behandling tvinges til at rejse til arbejdslandet for at få

rehabilitering. Jo længere tid man er væk fra arbejdslivet, desto sværere bliver det at komme tilbage. Derfor er det vigtigt, at rehabiliteringsprocessen påbegyndes så hurtigt som muligt. Når skaden eller sygdommen kommer til udtryk i form af en nedsat fysisk formåen, kan mange timer i bil eller tog til og fra arbejdsstedet være et stort problem i forbindelse med rehabiliteringen. For at løse denne grænsehindring skal reglerne ændres, således at rehabiliteringen i visse tilfælde kan gennemføres tættere på hjemmet.

3. Arbejdsmarkedspolitik

Langtidsledige og mennesker, som er på vej tilbage til arbejdsmarkedet efter sygdom eller skade, får tilbud om et praktikforløb med henblik på at skabe en blødere overgang til arbejdsmarkedet. Men hvis man bor tæt på grænsen, kan man ikke benytte sig af arbejdsmarkedet i nabolandet, når man leder efter en egnet praktikplads. Dette skyldes primært reglerne for tilsynet på arbejdspladsen og for praktikantens forsikring, og begge dele er naturligvis forudsætninger for gennemførelsen af et praktikforløb. Her er løsningen, at de nordiske lande udarbejder en forsikring som også gælder for praktikanter på den anden side af grænsen, og at man i fællesskab aftaler, hvordan tilsynet skal foregå, eksempelvis via et samarbejde mellem myndighederne i de forskellige lande.

Nu løser vi grænsehindringer!

Fordelene som følge af løste grænsehindringer er store, og måske bliver de allerstørst, hvis vi netop løser grænsehindringerne på arbejdsmarkedet. Hvis vi er seriøse omkring det fælles arbejdsmarked i Norden, er det en forudsætning, at man ikke gør forskel på de mennesker som pendler fra Strömstad til Göteborg, og de mennesker som pendler fra Strömstad til Oslo. Eller fra Malmø til København, eller fra Helsingfors til Stockholm.

I forbindelse med grænsehindringsdebatterne i de nordiske parlementer vil NFS og FNF opfordre jer til at bidrage til en løsning på de ovennævnte grænsehindringer og dermed fremme integrationen af regionen og styrke Nordens konkurrencekraft i en global sammenhæng. Det er godt med politisk vilje, men politiske beslutninger er bedre!

Vi foreslår en fælles nordisk målsætning om, at alle grænsehindringer på det nordiske arbejdsmarked skal være fjernet inden 2014. Det ville være en værdig måde at fejre aftalen om det fælles arbejdsmarked fra 1954 på, og 2014 ville blive et sandt 60 års jubilæumsår.

Loa Brynjulfsdottir
Generalsekretær for
Nordens Fackliga Samorganisation, NFS

Venligst,

Kristin Olafsdottir
Generalsekretær for
Foreningerne Nordens Forbund, FNF

Harald Børsting
Formand
LO

Bente Sorgenfrey
Formand
FTF

Erik Jylling
Formand
AC

Arne Nielsen
Formand
Foreningen NORDEN

Til medlemmerne af Løgtingið, Færøerne
Stockholm, den 12. april 2012

Tre grænsehindringer på det fælles nordiske arbejdsmarked som bør prioriteres

De nuværende grænsehindringer på det nordiske arbejdsmarked hindrer væksten og mindsker mulighederne for at skabe velfærd for alle.

Den 20. april afholdes der i Løgtingið en vigtig debat om grænsehindringer i Norden. Personer, som arbejder i Norden, oplever nogle af grænsehindringerne som fælder, man hænger fast i med det samme. Andre grænsehindringer viser sig først langt senere – for eksempel når man skal pensioneres, eller hvis man bliver arbejdsløs. Men fælles for alle grænsehindringer er, at de kan løses. Og som parlamentarikere har I et ansvar for at deltage i denne løsningsproces.

Nordisk Ministerråd og Grænsehindringsforum gør et godt stykke arbejde med at identificere og informere om grænsehindringer. Men der mangler noget, når det gælder løsninger. Som Ole Norrback, formand for Grænsehindringsforum, flere gange har sagt: Grænsehindringer skabes hurtigere, end vi kan nå at løse dem.

Alle er enige om, at det vil medføre samfundsøkonomiske fordele for hele Norden, hvis vi fjerner grænsehindringerne, og det vil bidrage til at gøre Norden til en mere dynamisk og fremtidsorienteret region. Titusinder af mennesker pendler hver dag på tværs af grænsene mellem de nordiske lande. Mange flytter fra ét land til et andet på grund arbejde, studier eller kærlighed. Når nu mennesker viser, at de er villige til at flytte inden for Norden og benytte sig af hele det fælles arbejdsmarked, skal bureaukratiske uenigheder så have lov til at sætte en kæp i hjulet?

Arbejdskraftens øgede bevægelighed på tværs af grænsene bidrager på en positiv måde til samarbejdet mellem landene. Samtidig er det vigtigt at værne om det gode arbejdsliv, som de nordiske lande er kendt for, og det er vigtigt at modvirke social dumping og en grå økonomi. Desuden bør statistikkerne udvikles for at skabe et bedre overblik over arbejdskraftens bevægelighed inden for Norden og til Norden.

Grænsehindringer skaber usikkerhed, grænsehindringer betyder at menneskers muligheder mindskes, grænsehindringer koster penge. Nu er det på tide at tage fat i grænsehindringsproblematikken. Lad os komme med et forslag til, hvor vi skal begynde.

Vi har identificeret de områder, hvor det løsningsorienterede arbejde skal indledes.

1. Arbejdsløshedsforsikring

Ufleksible regler for arbejdsløshedsforsikringer betyder, at grænsependlere og mennesker som flytter inden for Norden risikerer at miste deres arbejdsløshedsforsikring eller få en stærkt reduceret godtgørelse i forbindelse med arbejdsløshed som følge af flytning eller arbejde på den anden side af grænsen. Problemerne opstår når reglerne i ét land støder sammen med reglerne i et andet land. Derfor skal der ske en bedre samordning af de nordiske ordninger med hensyn til arbejdsløshedsforsikringer.

2. Rehabilitering

Mennesker, som pendler til arbejde i et andet nordisk land og kommer ud for en arbejdsskade eller længere tids sygdom, kan efter den medicinske behandling tvinges til at rejse til arbejdslandet for at få

rehabilitering. Jo længere tid man er væk fra arbejdslivet, desto sværere bliver det at komme tilbage. Derfor er det vigtigt, at rehabiliteringsprocessen påbegyndes så hurtigt som muligt. Når skaden eller sygdommen kommer til udtryk i form af en nedsat fysisk formåen, kan mange timers rejse til og fra arbejdsstedet være et stort problem i forbindelse med rehabiliteringen. For at løse denne grænsehindring skal reglerne ændres, således at rehabiliteringen i visse tilfælde kan gennemføres tættere på hjemmet.

3. Arbejdsmarkedspolitik

Langtidsledige og mennesker, som er på vej tilbage til arbejdsmarkedet efter sygdom eller skade, får tilbud om et praktikforløb med henblik på at skabe en blødere overgang til arbejdsmarkedet. Men hvis man bor tæt på grænsen, kan man ikke benytte sig af arbejdsmarkedet i nabolandet, når man leder efter en egnet praktikplads. Dette skyldes primært reglerne for tilsynet på arbejdspladsen og for praktikantens forsikring, og begge dele er naturligvis forudsætninger for gennemførelsen af et praktikforløb. Her er løsningen, at de nordiske lande udarbejder en forsikring som også gælder for praktikanter på den anden side af grænsen, og at man i fællesskab aftaler, hvordan tilsynet skal foregå, eksempelvis via et samarbejde mellem myndighederne i de forskellige lande.

Nu løser vi grænsehindringer!

Fordelene som følge af løste grænsehindringer er store, og måske bliver de allerstørst, hvis vi netop løser grænsehindringerne på arbejdsmarkedet. Hvis vi er seriøse omkring det fælles arbejdsmarked i Norden, er det en forudsætning, at man ikke gør forskel på de mennesker som pendler fra Strömstad til Göteborg, og de mennesker som pendler fra Strömstad til Oslo. Eller fra Malmø til København, eller fra Helsingfors til Stockholm.

I forbindelse med grænsehindringsdebatterne i de nordiske parlementer vil NFS og FNF opfordre jer til at bidrage til en løsning på de ovennævnte grænsehindringer og dermed fremme integrationen af regionen og styrke Nordens konkurrencekraft i en global sammenhæng. Det er godt med politisk vilje, men politiske beslutninger er bedre!

Vi foreslår en fælles nordisk målsætning om, at alle grænsehindringer på det nordiske arbejdsmarked skal være fjernet inden 2014. Det ville være en værdig måde at fejre aftalen om det fælles arbejdsmarked fra 1954 på, og 2014 ville blive et sandt 60 års jubilæumsår.

Venligst,

Lða Brynjúlfssdóttir
Generalsekretær for
Nordens Fackliga Samorganisation, NFS

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær for
Foreningerne Nordens Forbund, FNF

Nordens Fackliga Samorganisation, NFS, är en samarbetsorganisation för fackliga centralorganisationer i Norden. NFS har sexton medlemsorganisationer bestående av Landsorganisationerna, Tjänstemannaorganisationerna och Akademikerorganisationerna i de nordiska länderna. Därmed representerar NFS drygt 8 miljoner fackligt anslutna i hela Norden.

Foreningerne Nordens Forbund er et samarbejdsorgan for de nationale Norden-foreninger og Foreningerne Nordens Ungdom (FNU). Forbundets hovedopgave er at samordne de nationale foreningernes fælles interesser i arbejdet med at styrke det folkelige nordiske samarbejde på alle niveauer og arbejde for tættere samarbejde mellem de nordiske lande.

Suomen eduskunnan jäsenille
Tukholma 10. huhtikuuta 2012

Kolme rajaestettä yhteisillä pohjoismaisilla työmarkkinoilla

Pohjoismaisilla työmarkkinoilla vallitsevat rajaesteet ovat kasvun esteenä ja heikentäväät mahdollisuksia luoda hyvinvointia kaikille.

Huhtikuun 25. päivänä käydään Suomen eduskunnassa keskustelu Pohjolan rajaesteistä. Pohjoismaalaisten työntekijöiden kannalta jotkut rajaesteet toimivat ansan lailla, eli niihin lankeaa väliittömästi. Toisia ei ensin huomaa, ne tulevat ilmi vasta paljon myöhemmin: esimerkiksi kun on siirtymässä eläkkeelle, tai jos joutuu työttömäksi. Kaikille rajaesteille on kuitenkin yhteistä, että ne voidaan ratkaista, ja teillä parlamentaarikkoina on vastuu olla osallisia näissä ratkaisussa.

Pohjoismaiden ministerineuvosto ja Rajaesteforumi tekevät hyvä työtä tunnistamalla rajaesteitä ja kiinnittäässään huomiota niihin. Ratkaisujen osalta jää kuitenkin joitain puuttumaan. Rajaesteforumin puheenjohtaja Ole Norrback onkin useamman kerran todennut: Rajaesteitä luodaan nopeampaa tahtia kun ehdimme niitä purkaa.

Kaikki ovat yhtä mieltä siitä, että rajaesteiden poistaminen hyödyttää kansantaloutta koko Pohjolassa, ja että se kehittäisi Pohjolaa dynaamisena ja tulevaisuuteen suuntautuneena alueena. Kymmenet tuhannet ihmiset sukkuloivat joka päivä rajojen yli Pohjoismaissa. Moni muuttaa toiseen maahan työpaikan, opiskelun tai rakkauden vuoksi. Kun ihmiset nyt osoittavat olevansa halukkaita muuttamaan Pohjolan sisällä ja hyödyntämään yhteisten työmarkkinoiden kokonaisuutta, pitääkö byrokraattisten erimielisyksien heittää kapuloita rattaisiin?

Työvoiman kasvava rajat yltävä liikkuvuus vahvistaa myönteisesti maiden välistä yhteistyötä. Samalla on tärkeää varjella hyvä työelämää, joista Pohjoismaat ovat tunnettuja, ja ryhtyä voimallisiin toimiin sosialista polkumyyntiä ja harmaata taloutta vastaan. Tämän lisäksi tilastointia on parannettava siten, että saamme paremman yleiskuvan työvoiman liikkuvuudesta Pohjolan sisällä ja Pohjolaan.

Rajaesteet luovat epävarmuutta, rajaesteet vähentävät ihmisten mahdollisuksia ja rajaesteet maksavat rahaa. Nyt on aika tarttua rajaesteproblematikkaan. Esittäkäämme, mistä päästä pitäisi aloittaa.

Olemme tunnistaneet ne alueet, joista ratkaisuihin suuntautuvan työn on lähdettävä liikkeelle.

1. Työttömyysvakuutus

Työttömyysvakuutusjärjestelmiin sisältyvien joustamattomien sääntöjen vuoksi rajan yli sukkuloivat tai Pohjolan sisällä muuttavat työntekijät ovat vaarassa tippua työttömyysvakuutuksen ulkopuolelle tai saada selkeästi aleman korvauksen työttömyysajalta. Ongelmat syntyvät, kun jonkin yksittäisen maan säännöt törmäävät jonkin toisen maan sääntöjen kanssa. Meidän on sovitettava yhteen pohjoismaisia työttömyysvakuutusjärjestelmiä paljon paremmin.

2. Kuntoutus

Ihminen, jota käy työssä toisessa Pohjoismaassa ja joka joutuu työtapaturman uhriksi tai sairastuu pitemmäksi ajaksi, voi lääketieteellisen hoidon jälkeen joutua matkustamaan työntekomaahan

Nordens Fackliga Samorganisation – NFS, Drottninggatan 75, SE-111 60 Stockholm, tel. +46 8 588 925 80 www.nfs.net

saadakseen kuntoutusta. Mitä kauemmin ihminen on poissa työelämästä, sitä vaikeampaa hänen on palata työelämään. Tästä syystä on tärkeätä, että kuntoutusprosessi aloitetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Mikäli vamma tai sairaus ilmenee heikentyneenä fyysisenä toimintakyynä, voi monen tunnin edestakainen auto- tai junamatka olla suuri este kuntoutumiselle. Tällaisten rajaesteiden purkaminen edellyttää sääntöjen muuttamista siten, että kuntoutus voidaan toteuttaa lähempänä kotia.

3. Työmarkkinaharjoittelut

Pitkäaikaistyöttömille ja sairauden tai vamman jälkeen työelämään palaaville henkilöille tarjotaan työmarkkinaharjoittelua pehmentämään paluuta työmarkkinoille. Henkilö, joka asuu lähellä rajaa, ei kuitenkaan voi hyödyntää naapurimaan työmarkkinoita löytääkseen sopivan harjoittelupaikan. Pääasiallisesti tämä selittyy tavalla, jolla työpaikan valvonta on järjestetty ja harjoitteluaajan vakuutus on muotoiltu. molemmat ovat työharjoittelun tärkeitä edellytyksiä. Pohjolan valtioiden on ratkaistava asia kehittämällä vakuutus, joka kattaa työharjoittelun myös toisella puolella rajaa. Valtioiden on sovittava siitä, miten valvonta suoritetaan, esimerkiksi eri maiden viranomaisten yhteistyön avulla.

Nyt me puramme rajaasteet!

Rajaasteiden poistamisen hyödyt ovat suuret, ja ehkä kaikkein suurimmat ne ovat työmarkkinoiden rajaesteidessä. Mikäli olemme vakavissamme, kun puhumme yhteisistä työmarkkinoista Pohjolassa, meidän ei pidä tehdä eroa sen välillä, onko kyseessä työntekijä, joka sukkuloi Strömstadin ja Göteborgin, Strömstadin ja Oslon välillä, Malmön ja Kööpenhaminan tai Helsingin ja Tukholman välillä.

Pohjoismaissa parlamenteissa käyttäviin rajaestekeskusteluihin liittyen PAY ja FNF haluavat kehottaa teitä toimimaan edellä mainitsemme rajaasteiden purkamiseksi ja siten edistämään alueen integraatiota ja vahvistamaan Pohjolan globaaliala kilpailukykyä. Poliittinen tahto on hyvä, mutta poliittiset päätökset parempia!

Yhteispohjoismaiseksi tavoitteeksi esitämme, että kaikki pohjoismaisilla työmarkkinoilla olevat rajaasteet poistetaan vuoteen 2014 mennessä. Tämä olisi arvokas tapa juhlistaa vuonna 1954 solmittua sopimusta yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista. Näin vuosi 2014 olisi todella juhlimisen arvoinen 60-vuotisjuhlavuosi.

Ystävällisesti

Lóa Brynjúlfssdóttir
Pääsihteeri

Pohjolan Ammatillinen Yhteisjärjestö, PAY

Kristín Ólafsdóttir
Pääsihteeri

Norden-yhdistysen liitto, FNF

Lauri Lylly
Puheenjohtaja
SAK

Mikko Mäenpää
Puheenjohtaja
STTK

Sture Fjäder
Puheenjohtaja
Akava

Anders Rusk
Puheenjohtaja
Pohjola-Norden

Pohjolan Ammatillinen Yhteisjärjestö, PAY, on ammatillisten keskusjärjestöjen yhteistyöjärjestö Pohjolassa. PAY:llä on kuusitoista jäsenjärjestöä, jotka ovat pohjoismaalaisia työntekijöiden, toimihenkilöiden ja akateemisten keskusjärjestöjä. PAY edustaa siten hieman yli kahdeksaa miljoonaa ammattiyhdistysliikkeeseen jörjestänyttä paikansaajaa koko Pohjolassa.

Norden-yhdistysen liitto on kansallisten Pohjola-Norden yhdistysten ja Pohjola-Nordin nuorisojärjestön (FNU) yhteistoimintaelin. Liiton päätehtävänä on sovittaa yhteen kansallisten yhdistysten yhteisiä etuja toiminnassa pohjoismaisen kansalaisyhteistyön kehittämiseksi kaikilla tasoilla ja pohjoismaiden keskinäisen yhteistyön tiivistämiseksi.

Til íslenskra alþingismanna
Stokkhólmi, 11. apríl 2012

Stjórnsýsluhindranir á sameiginlegum norrænum vinnumarkaði

Stjórnsýsluhindranir á norrænum vinnumarkaði aftra hagvexti og draga úr velferð fyrir alla.

Þann 20. apríl fara fram mikilvægar umræður á Alþingi um stjórnsýsluhindranir á Norðurlöndum. Sumar stjórnsýsluhindranir verða launafólk á Norðurlöndum auðveldlega fjtur um fót. Aðrar koma jafnvel ekki í ljós fyrr en einstaklingur hættir að vinna vegna aldurs eða missir vinnuna. Allar stjórnsýsluhindranir eiga þó sameiginlegt að þær má leysa. Sem þingmenn berið þið ábyrgð á að taka þátt í að leysa þær.

Norræna ráðherranefndin og nefnd um afnám stjórnsýsluhindrana hafa greint og vakið athygli á fjölda stjórnsýsluhindrana. En lausnirnar láta á sér standa. Formaður nefndar um afnám stjórnsýsluhindrana Ole Norrback hefur ítrekað sagt: við höfum ekki undan að ryðja stjórnsýsluhindrunum úr vegini.

Öll erum við sammála um þjóðhagslegan ávinning afnáms stjórnsýsluhindrana fyrir öll norrænu löndin og það myndi efla Norðurlönd sem svæði til framtíðar. Á hverjum degi sækja tugþúsundir einstaklinga vinnu yfir landamæri norrænu landanna. Margir flytjast búferlum milli landa vegna starfa, náms eða ástarinnar. Augljóst er að fólk er tilbúið til að flytjast búferlum milli norrænu landanna og nýta sameiginlegan vinnumarkað. Eiga stjórnsýsluhindranir að aftra því?

Frjáls för vinnufls yfir landamæri eflir samstarf milli landanna. Norðurlöndin eru þekkt fyrir skilvirkan vinnumarkað. Mikilvægt er að standa vörð um hann og spora gegn félagslegum undirboðum og gráu hagkerfi. Til að fá yfirsýn yfir hreyfanleika vinnufls á milli og til Norðurlanda er einnig nauðsynlegt að þróa staðtölur.

Stjórnsýsluhindrunum fylgir óöryggi, þær draga úr tækifærum fólks og þær geta verið kostnaðarsamar. Nú er kominn tími til að takast á við stjórnsýsluhindranir. Hér er okkar tillaga að því hvar ber að hefjast handa.

Að okkar mati á lausnamiðað starf að hefjast á eftirfarandi sviðum.

1. Atvinnuleysistryggingar

Vegna ósveigjanlegra reglna um atvinnuleysistryggingar getur fólk sem flyst búferlum milli norrænu landanna eða sækir vinnu yfir landamæri „dottið út úr“ atvinnuleysistryggingakerfinu eða átt á hættu að bætur lækki verulega. Vandamálın koma upp vegna þess að reglur landanna rekast á. Því er nauðsynlegt að samræma atvinnuleysistryggingakerfi landanna frekar.

2. Endurhæfing

Ef einstaklingur sem starfar í öðru norrænu landi en búsetulandinu verður fyrir vinnuskaða eða langvinnum sjúkdómi, getur hann þurft að sækja endurhæfingu í starfslandinu að lokinni læknismeðferð. Því lengur sem einstaklingurinn er frá vinnu því erfiðara er að snúa aftur á vinnumarkaðinn. Því er

mikilvægt að hefja endurhæfingu eins fljótt og kostur er. Ef skert líkamleg atorka fylgir í kjölfar skaða eða sjúkdóms, getur margra klukkutíma ferðalag í bíl eða flugvél fram og tilbaka til þess staðar sem endurhæfingin fer fram verið mikið álag. Ef ryðja á þessari stjórnsýsluhindrun úr vegi er nauðsynlegt að breyta reglunum svo endurhæfingin geti í ákveðnum tilfellum farið fram nær heimilinu.

3. Starfsþjálfun á vinnumarkaði

Þeir sem lengi hafa verið frá vinnu vegna atvinnuleysis, sjúkdóma eða slyss, eiga kost á starfsþjálfun til að auðvelda leiðina inn á vinnumarkaðinn. Einstaklingur sem býr nálægt landamærum getur þó ekki nýtt vinnumarkað nágrannalandsins til að finna hentugan vinnustað til starfsþjálfunar. Þetta er vegna þess hvernig eftirliti með vinnustað og tryggingum þess sem fer í starfsþjálfun er háttáð, en hvorutveggja er forsenda starfsþjálfunar á vinnumarkaði. Þetta má leysa á þann hátt að norrænu ríkin setji á fót tryggingu sem einnig gildi fyrir þá sem eru í starfsþjálfun hinum megin landamæra, og að samstaða náist um hvernig eftirliti skuli háttáð, t.d. með samstarfi stjórnvalda milli landanna.

Afnemum stjórnsýsluhindranir!

Ávinnungur þess að afnema stjórnsýsluhindranir er mikill, og á það ekki síst við um stjórnsýsluhindranir á vinnumarkaði. Ef okkur er alvara með sameiginlegan vinnumarkað á Norðurlöndum, á ekki að skipta máli hvort launafólk ferðast til vinnu frá Strömstad til Gautaborgar eða frá Strömstad til Oslo. Eða milli Málmeyjar og Kaupmannahafnar, eða Reykjavíkur og Stokkhólms.

Norræna verkalýðssambandið (NFS) og Samband Norrænu félöganna (FNF) hvetja ykkur til að taka þátt í umræðu um stjórnsýsluhindranir í norrænu þjóðbingunum, svo ryðja megi úr vegi stjórnsýsluhindrunum þeim sem við höfum nefnt hér á undan og stuðla þannig að samruna á svæðinu og efla samkeppnishæfni Norðurlanda á alþjóðlegum vettvangi. Pólitískur vilji er góður, en pólítískar ákvarðanir eru betri!

Við leggjum til að sett verði sameiginlegt norrænt markmið um að á árinu 2014 hafi öllum stjórnsýsluhindrunum á vinnumarkaði verið rutt úr vegi. Þannig má fagna samningnum um sameiginlegan vinnumarkað frá árinu 1954. Þá verður raunveruleg ástæða til að fagna sextugsafmælinu árið 2014.

Með kveðju

Lóa Brynjúlsdóttir
Framkvæmdastjóri
Norræna verkalýðssambandið, NFS

Kristín Ólafsdóttir
Framkvæmdastjóri
Samband Norrænu félöganna, FNF

—

Gylfi Arnbjörnsson Elín Björg Jónsdóttir
Formaður Formaður
ASÍ BSRB

Ragnheiður H. Þórarinsdóttir
Formaður
Norræna félagið

Norræna verkalýðssambandið, NFS, er samstarfsvettvangur landssamtaka launafólkas á Norðurlöndum. Sextán landssamtök verkalýðsfélaga, opinberra starfsmanna og háskólamanna í norrænu löndunum eiga aðild að NFS. Yfir ótta milljónir einstaklinga, alls staðar að á Norðurlöndum, eiga því aðild að NFS.

Samband Norrænu félöganna, FNF, er samstarfsvettvangur Norrænu félöganna og Ungliðahreyfingar Norrænu félöganna (FNU) í löndunum. Meginverkefni sambandsins er að samræma hagsmuni norrænu félöganna í löndunum og styrkja norrænt samstarf almennings á öllum stigum og efla nánara samstarf norrænu landanna.

Til representantene på Stortinget
Stockholm, 11. april 2012

Tre grensehindre å prioritere på det felles nordiske arbeidsmarkedet

Grensehindrene på det nordiske arbeidsmarkedet i dag hindrer vekst og reduserer mulighetene for velferd for alle.

Den 24. april er det en viktig debatt i Stortinget, en debatt om grensehindre i Norden. For arbeidstakere i Norden fungerer enkelte grensehindre som feller man går i umiddelbart. Andre ser man ikke først, de dukker opp langt senere – for eksempel når man går av med pensjon eller hvis man blir arbeidsløs. Men felles for alle grensehindre er dette: De kan løses. Og som parlamentarikere har dere et ansvar for å være med på å løse dem.

Nordisk ministerråd og Grensehinderforum gjør en god jobb med å identifisere og rette oppmerksomhet mot grensehindre. Men noe svikter når det gjelder løsningene. Som Ole Norrback, Grensehinderforums leder, flere ganger har sagt: Grensehindre skapes i raskere takt enn vi rekker å løse dem.

Alle er enige om at hvis vi avskaffer grensehindrene, er det mulig å få en samfunnsøkonomisk gevinst for hele Norden, som vil bidra til å gjøre Norden til en mer dynamisk og framtidssrettet region. Mange titusener personer pendler hver dag over grensene mellom de nordiske landene. Mange flytter fra ett land til et annet på grunn av jobb, studier eller kjærlighet. Når mennesker nå viser at de er villige til å flytte innenfor Norden og bruke hele det felles arbeidsmarkedet, skal da uenighet om byråkrati få stikke kjepper i hjulene?

Arbeidskraftens økte bevegelighet over grensene bidrar på en positiv måte til samarbeidet land imellom. Samtidig er det viktig å verne om det gode arbeidslivet som de nordiske landene er kjent for, og ta krafttak mot sosial dumping og grå økonomi. Videre bør statistikken utvikles for å få bedre oversikt over arbeidskraftens bevegelighet innenfor Norden og til Norden.

Grensehindre skaper usikkerhet, grensehindre reduserer muligheter for mennesker, grensehindre koster penger. Det er på tide å ta tak i grensehinderproblematikken. La oss foreslå i hvilken ende vi skal starte.

Vi har identifisert områdene der det løsningsorienterte arbeidet må begynne

1. Arbeidsløshetsforsikringen

Ufleksible regler innenfor arbeidsløshetsforsikringen gjør at grensependlere og mennesker som flytter innenfor Norden risikerer å "ryke ut" av arbeidsløshetsforsikringen eller få drastisk redusert stønad ved arbeidsløshet, på grunn av flytting eller arbeid på den andre siden av grensen. Problemene oppstår når hvert enkelt lands regelverk kolliderer med et annet lands regelverk. Derfor må de nordiske systemene for arbeidsløshetsforsikring samordnes bedre.

2. Rehabilitering

Mennesker som pendler til jobb i et annet nordisk land og blir rammet av en yrkesskade eller lengre tids sykdom, kan etter den medisinske behandlingen bli nødt til å reise til arbeidslandet for rehabilitering.

Jo lenger man er borte fra arbeidslivet, desto vanskeligere blir det å komme tilbake. Derfor er det viktig at rehabiliteringsprosessen påbegynnes så fort som mulig. Når skaden eller sykdommen uttrykker seg som nedsatt fôrlighet, kan mange timer i bil eller på tog fram og tilbake til arbeidsstedet være et stort hinder i rehabiliteringen. For å løse dette grensehinderet må reglene endres slik at rehabiliteringen i visse tilfeller kan utføres nærmere hjemmet.

3. Arbeidspraksis

Langtidsarbeidsløse og mennesker på vei tilbake til arbeidslivet etter sykdom eller skade, tilbys arbeidspraksis som en mykere inngang til arbeidsmarkedet. Men hvis man bor nær grensen, kan man ikke utnytte nabolandets arbeidsmarked for å finne en passende praksisplass. Det skyldes først og fremst hvordan tilsynet med arbeidsplassen samt forsikringen for praktikanten er utformet. Begge deler er naturligvis en forutsetning for arbeidspraksis. Løsningen her er at de nordiske statene utarbeider en forsikring som gjelder også for praktikanter på den andre siden av grensen, samt at man i fellesskap organiserer hvordan tilsynet skal foregå, for eksempel ved samarbeid mellom myndighetene i de forskjellige landene.

Nå løser vi grensehindre!

Gevinstene av løste grensehindre er store, og kanskje aller størst hvis vi løser grensehindrene nettopp på arbeidsmarkedet. Mener vi alvor med det felles arbeidsmarkedet i Norden, innebærer det at man ikke gjør forskjell på pendlerne som pendler fra Strömstad til Göteborg, og de som pendler fra Strömstad til Oslo. Eller mellom Malmö og København, eller mellom Helsingfors og Stockholm.

I forbindelse med grensehinderdebattene i de nordiske parlamentene vil NFS og FNF oppfordre dere til å bidra til en løsning på grensehindrene vi har listet opp ovenfor, og dermed fremme integrasjonen av regionen og styrke Nordens konkurransekraft globalt. Politisk vilje er bra, politiske vedtak er bedre!

Vi vil foreslå en felles nordisk målsetting om at vi fram til 2014 skal ha ryddet unna alle grensehindrene på det nordiske arbeidsmarkedet. Det vil være en verdig måte å feire avtalen om det felles arbeidsmarkedet fra 1954 på. Da blir 2014 et virkelig 60-årsjubileum å feire.

Vennlig hilsen
Lða Brynjúlfssdóttir
Generalsekretær for
Nordens Fackliga Samorganisation, NFS

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær for
Foreningerne Nordens Forbund, FNF

Roar Flåthen
Leder
LO

Tore Eugen Kvalheim
Leder
YS

Anders Folkestad
Leder
Unio

Olemic Thommessen
Leder
Foreningen Norden

Nordens Fackliga Samorganisation, NFS, er en samarbeidsorganisasjon for faglige sentralorganisasjoner i Norden. NFS har seksten medlemsorganisasjoner bestående av landsorganisasjonene, tjenestemannsorganisasjonene og akademikerorganisasjonene i de nordiske landene. Derved representerer NFS drøyt 8 millioner fagorganiserte i hele Norden.

Foreningerne Nordens Forbund er et samarbeidsorgan for de nasjonale Norden-føreningene og Foreningerne Nordens Ungdom (FNU). Forbundets hovedoppgave er å samordne de nasjonale foreningenes felles interesser i arbeidet med å styrke det folkelige nordiske samarbeidet på alle nivåer og arbeide for tettere samarbeid mellom de nordiske landene.

Till ledamöterna i Sveriges Riksdag
Stockholm, 3 april, 2012

Tre gränshinder på den gemensamma nordiska arbetsmarknaden att prioritera

Gränshindren på den nordiska arbetsmarknaden idag hindrar tillväxt och minskar möjligheterna till välfärd för alla.

Den 11 april är det en viktig debatt i riksdagen, en debatt om gränshinder i Norden. För arbetstagare i Norden är vissa gränshinder som fallor som man fastnar direkt i. Andra ser man inte först, de dyker upp långt senare – till exempel när man ska gå i pension eller om man blir arbetslös. Men gemensamt för alla gränshinder är detta: de kan lösas. Och ni som parlamentariker har ett ansvar för att vara delaktig i den lösningen.

Nordiska ministerrådet och Gränshinderforum gör ett bra jobb med att identifiera och uppmärksamma gränshinder. Men något brister när det gäller lösningarna. Som Ole Norrback, Gränshinderforums ordförande, flera gånger har sagt: Gränshinder skapas i snabbare takt än vi hinner lösa dem.

Alla är överens om att om vi avskaffar gränshindren är det en samhällsekonomisk vinst för hela Norden, och det skulle bidra till att göra Norden till en mer dynamisk och framtidsinriktad region. Många tiotusentals personer pendlar varje dag över gränserna mellan de nordiska länderna. Många flyttar från ett land till ett annat på grund av jobb, studier eller kärlek. När människor nu visar att de är villiga att flytta inom Norden och nyttja hela den gemensamma arbetsmarknaden, ska då oenighet kring byråkrati få sätta käppar i hjulen?

Arbetskraftens ökade rörlighet över gränserna bidrar på ett positivt sätt till samarbetet länder emellan. Samtidigt är det viktigt att värna om det goda arbeidslivet som de nordiska länderna är kända för och ta krafttag mot social dumping och grå ekonomi. Vidare bör statistiken utvecklas för att få bättre översikt över arbetskraftens rörlighet inom Norden och till Norden.

Gränshinder skapar osäkerhet, gränshinder minskar möjligheter för människor, gränshinder kostar pengar. Nu är det dags att ta tag i gränshinderproblematiken. Låt oss föreslå i vilken ände vi börjar.

Vi har identifierat de områden där det lösningsorienterade arbetet måste ta sin början.

1. Arbetslöshetsförsäkringen

Oflexibla regler inom arbetslöshetsförsäkringen gör att gränspendlare och människor som flyttar inom Norden riskerar att ”åka ur” arbetslöshetsförsäkringen eller få drastiskt minskad ersättning vid arbetslöshet, på grund av flytt eller arbete på andra sidan gränsen. Problemen uppstår när varje enskilt lands regelverk krockar med ett annat lands regelverk. Därför måste de nordiska systemen för arbetslöshetsförsäkring samordnas bättre.

2. Rehabilitering

Människor som pendlar till arbete i ett annat nordiskt land och råkar ut för en arbetsskada eller längre tids sjukdom, kan efter den medicinska behandlingen tvingas resa till arbetslandet för rehabilitering.

Ju längre man är borta från arbetslivet desto svårare blir det att komma tillbaka. Därför är det viktigt att rehabiliteringsprocessen påbörjas så fort som möjligt. När skadan eller sjukdomen uttrycker sig som nedsatt fysisk förmåga, kan många timmar i bil eller på tåg fram och tillbaka till arbetsstället vara ett stort hinder i rehabiliteringen. För att lösa detta gränshinder måste reglerna ändras, så att rehabiliteringen i vissa fall kan utföras närmare hemmet.

3. Arbetsmarknadspraktik

Långtidsarbetslösa och mäniskor på väg tillbaka till arbetslivet efter sjukdom eller skada, erbjuds arbetsmarknadspraktik som ett mjukare inträde på arbetsmarknaden. Men bor man nära gränsen kan man inte utnyttja grannlandets arbetsmarknad för att hitta lämplig praktikplats. Det beror främst på hur tillsynen av arbetsplatserna samt försäkringen för praktikanter är utformad, som naturligtvis båda är en förutsättning för arbetsmarknadspraktik. Lösningen här är att de nordiska staterna tar fram en försäkring som gäller även för praktikanter på andra sidan gränsen, samt att man gemensamt ordnar hur tillsynen ska ske, till exempel genom samarbete mellan myndigheterna i de olika länderna.

Nu löser vi gränshinder!

Vinsterna av lösta gränshinder är stora, och kanske som allra störst om vi löser gränshindren på just arbetsmarknaden. Menar vi allvar med den gemensamma arbetsmarknaden i Norden, så innebär det att man inte gör skillnad på pendlarna som pendlar från Strömstad till Göteborg och de som pendlar från Strömstad till Oslo. Eller mellan Malmö och Köpenhamn, eller mellan Helsingfors och Stockholm.

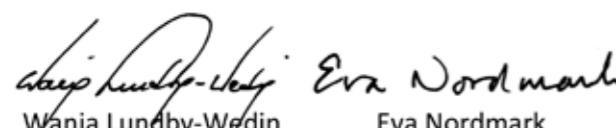
I samband med gränshinderdebatterna i de nordiska parlamenten vill NFS och FNF uppmana er att bidra till en lösning på de gränshinder vi listat ovan och därmed främja integrationen av regionen och stärka Nordens konkurrenskraft globalt. Politisk vilja är bra, politiska beslut är bättre!

Vi vill föreslå en gemensam nordisk målsättning att till 2014 ska vi ha undanrört alla gränshinder på den nordiska arbetsmarknaden. Det skulle vara ett värdigt sätt att fira avtalet om den gemensamma arbetsmarknaden från 1954. Så blir 2014 ett verkligt 60-års-jubileum att fira.

Vänligen,

Lóa Brynjúlfssdóttir
Generalsekreterare för
Nordens Fackliga Samorganisation, NFS

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekreterare för
Foreningerne Nordens Forbund, FNF

Wanja Lundby-Wedin
Ordförande
LO

Eva Nordmark
Ordförande
TCO

Göran Arrius
Ordförande
Saco

Kristina Persson
Ordförande
Föreningen Norden

Nordens Fackliga Samorganisation, NFS, är en samarbetsorganisation för fackliga centralorganisationer i Norden. NFS har sexton medlemsorganisationer bestående av Landsorganisationerna, Tjänstemannaorganisationerna och Akademikerorganisationerna i de nordiska länderna. Därmed representerar NFS drygt 8 miljoner fackligt anslutna i hela Norden.

*Foreningerne Nordens Forbund er et samarbejdsorgan for de nationale Norden-foreninger og Foreningerne Nordens Ungdom (FNU).
Forbundets hovedopgave er at samordne de nationale foreningernes fælles interesser i arbejdet med at styrke det folkelige nordiske samarbejde på alle niveauer og arbejde for tættere samarbejde mellem de nordiske lande.*

Til den danske justitsminister Morten Bødkov

cc. Den danske samarbejdsminister Manu Sareen
Generalsekretær Halldór Ásgírmisson

København 28/08 2012

Foreningerne Nordens forbund henviser til sin henvendelse til den danske regering fra den 26.04 2011 angående vigtigheden af at Danmark og Norge tilslutter sig dobbelt medborgerskab lige som de øvrige nordiske lande og de fleste andre lande i Europa (brev vedlagt).

Det var derfor med stor glæde at undertegnede noterede at sagen var blevet løftet ind på den danske regeringens samarbejdsgrundlag som én af regeringens prioriterede opgaver under valgperioden.

Med denne henvendelse ønsker vi information om status for dette arbejde. Hvornår kan det forventes at der fremlægges et lovforslag om sagen?

Med venlig hilsen

Anders Rusk
Formand for FNF

Kristin Ólafsdóttir
Generalsekretær for FNF

Helsingfors 29. oktober

FNFs kommentarer på CENS rapporten om vision for det nordiske samarbejde

FNF har med interesse afventet CENS rapport om visioner for det nordiske samarbejdet, ikke mindst fordi rapporten var bestilt af Nordisk Råd efter en henstilling til Rådet fra FNF om at iværksætte en forundersøgelse om Nordisk forbundsstat.

FNF noterer at CENS rapporten tildeler medborgerorganisationerne en rolle i den politiske dialog. FNF ser det som vigtigt at medborgerorganisationerne ikke bare gives en ad hoc status men en seriøs rolle i det fremtidige nordiske samarbejde og betoner vigtigheden af at der oprettes kanaler hvor kommunikationen sikres og evt. systematiseres. I denne sammenhæng skal FNF opfordre Nordisk Råd at udsætte CENS rapporten for folkelig høring for dermed at indhente medborgerenes svar på de tanker som CENS fremstiller.

FNF hilser rapporten velkommen og de mange interessante og fornuftige tanker som der præsenteres både hvad angår organisation og substans i det nordiske samarbejde. Samtidig skal FNF udtrykke skuffelse over at CENS ikke præsenterer et mere vidtgående forslag for et tættere nordisk samarbejde. FNF anser, at de forslag som her løftes, aldrig vil kunne udgøre mere end nogle få skridt i at modernisere og fremme et mere integreret nordisk samarbejde.

FNF mener, at CENS gør ret i at foreslå organisationsændring som skaber fleksibilitet og har tematiseret fokus; Nordiske fællesskaber, tankesmedjer, forums, udvalgsstruktur i NR som modsvarer temaarbejdet i NMR etc. FNF hilser også velkommen forslag om tiltag som skulle kunne styrke den politiske karakter af det nordiske samarbejde. Ikke mindst CENS forslag om at fokus flyttes fra konsensus til moduler hvor ikke alle landene behøver at deltage, skaber både en styrket politisk dimension og fleksibilitet som kan fremme det nordiske samarbejde frem for at splitte det. Tankerne er ikke alle nye og nogen af dem er allerede afprøvede, men en omfattende organisationsændring i overensstemmelse med CENS rapporten skulle kunne skabe resultater tilsammen med tydelig prioritering af politiske satningsområder.

FNF forholder sig positivt til de politiske prioriteringsområder som rapporten skildrer og mener at de er godt egnede til at skabe forudsætninger for at fremme integrering af regionen. FNF vil her specielt betone udenrigs- og forsvarsopolitisk samarbejde, herunder fælles Arktisk strategi, lovgivningssamarbejdet, herunder implementering af nye EU direktiver og internationale konventioner samt harmonisering af medborgerrettigheder og migrationspolitik, klima-, miljø- og energisamarbejdet, forsknings-, innovations- og uddannelsessamarbejdet samt kultur og sprog.

Afslutningsvis vil FNF understrege, at samtidig som FNF forholder sig positivt til CENS tanker og forslag og at muligheden for at styrke det nordiske samarbejde ligger indbygget i modellen, ligger de fortsat langt fra tanker om Nordisk forbundsstat, som omtales som ikke aktuelle i CENS rapporten. FNF anser til gengæld, at det er politikerne og deres ambitionsniveau som markerer hvad der er realistisk i denne sammenhæng. Er der politisk vilje findes der en vej.

På vegne af FNFs præsidium

Anders Rusk
Formand

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær

København 29. oktober 2012

Til de nordiske uddannelsesministre:

Kristin Halvorsen, Norge
Christine Antorini, Danmark
Jukka Gustafsson, Finland
Bjørn Kalsø, Færøerne
Palle Christiansen, Grønland
Katrín Jakobsdóttir, Island
Jan Björklund, Sverige
Johan Ehn, Åland

Foreningerne Norden i alle de nordiske lande hilser med interesse, at den danske minister for børn og undervisning Christine Antorini har lanceret begrebet Ny nordisk Skole. Foreningerne er positive over hvilke muligheder det giver at diskutere den nordiske skole og uddannelsespolitiske målsætninger på nordisk plan. Ny nordisk skole indeholder mange relevante elementer med tanke på det nordiske uddannelsessamarbejde.

Foreningerne Norden anser at det nordiske samarbejde kan danne et forum for diskussioner mellem de nordiske uddannelsesaktører; politikere, lærere og forskere med den målsætning at fremme de bedste nordiske erfaringer indenfor uddannelsespolitik, forskning og pædagogisk arbejde. For eksempel ved at organisere et nordisk topmøde med de nordiske uddannelsesministre og øvrige relevante aktører inden for uddannelsesområdet.

Vi anbefaler, at de nordiske undervisningsministre sætter gang i en udviklingsproces, hvor forskere og pædagogiske praktikere fra alle de nordiske lande får til opgave at kortlægge det, der fungerer bedst i dagtilbud og undervisning i de nordiske lande. En sådan opgave kunne blive et værdigt bidrag til fejringen af Helsingforsaftalens 50 års jubilæum.

Foreningerne påpeger, at inden for skole- og undervisningsområdet er den nordiske model slået så meget igennem – som det også er tilfældet på en lang række andre samfundsområder – at skolesystemerne i høj grad er så samordnede, at en aktiv erfaringsudveksling på uddannelsens område vil være en styrke for alle landene. Hermed sikres det også, at de fælles værdier i vores uddannelser i Norden ikke går tabt, men bliver brugt positivt og fremadrettet.

På vegne af præsidiet i FNF

Anders Rusk
Formand

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær

FNF
FÖRENINGARNA
NORDENS FÖRBUND

København 08.11.2012

Til de nordiske statsministre:

Jens Stoltenberg, Norge
Helle Thorning Schmidt, Danmark
Jyrki Katainen, Finland
Jóhanna Sigurðardóttir, Ísland
Fredrik Reinfeldt, Sverige

Cc: Halldór Ásgrímsson, generalsekretær

EN NORDISK SATSNING MOD UNGDOMSARBEJDSLØSHED

- **FNF indstiller til de nordiske regeringer at de giver kampen mod ungdomsarbejdsløsheden højeste prioritet og iværksætter tiltag som når bredt til de unge som rammes.**
- **FNF indstiller til Nordisk Ministerråd at prioritere nordiske løsninger og nordiske projekter, hvor unge kan finde job eller uddannelse i et andet land**
- **FNF indstiller til Nordisk ministerråd, at arbejde for opsamling og bearbejdning af nationale erfaringer og forskning, med henblik på at de nordiske lande kan lære af hinanden**
- **FNF indstiller til de nordiske regeringer at intensivere uddannelsestiltag overfor ungdom truet af frafald og arbejdsløshed og at lægge særlig vægt på samarbejde med arbejdsmarkedets parter om at oprette kompetancegivende praktikpladser på arbejdsplasserne.**
- **FNF indstiller til de nordiske regeringer og Nordisk Ministerråd at igangsætte fælles løsninger, hvor særlig opmærksomhed vies til indsatser som fremmer mobilitet af unge fra konjunkturramte områder til steder med højere beskæftigelse.**
- **FNF indstiller til de nordiske regeringer at afskaffe grænsehinder på det nordiske arbejdsmarkedet som vanskeliggør mobilitet på det nordiske arbejdsmarkedet.**

I alle nordiske lande er ungdomsarbejdsløsheden vokset under krisen fra 2008. I Finland, Sverige, Island og Danmark rammer arbejdsløsheden 10 til 20% af unge arbejdssøgende. Krisen har accentueret problemet med frafald fra ungdomsuddannelserne. I gennem et kvart århundrede har alle de nordiske lande haft målsætninger om at op mod 95% af ungdommen skal færdiggøre en ungdomsuddannelse, men i realiteten har kun 70-80% af ungdommen opfyldt denne målsætning. I alle de nordiske lande rammer ungdomsarbejdsløsheden denne „frafaldsgruppe“ ekstra hårdt, og en stor del af den risikerer nu en varig udstødning fra arbejdsmarkedet.

Under krisen har alle de nordiske lande forstærket indsatsen mod arbejdsløshed, især ungdomsarbejdsløsheden. Man har lagt særlig vægt på at forene kamp mod ungdomsarbejdsløshed og mod frafald fra ungdomsuddannelser. Dette er prisværdigt men en stor gruppe af unge bliver ikke hjulpet af de uddannelsesorienterede tiltag. Forskning og erfaring fra ungdomsuddannelserne viser at i alle de nordiske lande har en betydelig del af ungdommen ophobet en ond cirkel af negative erfaringer fra skolen, og mange unge trænger til at komme andre steder hen end skolen for at bryde cirklen og få oplevelser af at de kan mestre opgaver og lære.

Samtidig med at uddannelsesstederne bør opfordres og støttes til at udvikle tiltag som modvirker frafald, består en anden hovedopgave i at skaffe arbejdsplasserfaringer til de unge som ikke trives eller rummes i skolen. Samfundets hovedaktører må lave fælles indsats, og her kan Norden trække på årtiers succesrige erfaringer med trepartssamarbejde på arbejdsmarkedet. Vi opfordrer de tre parter til at enes om den målsætning at skaffe titusindvis af unge en chance på arbejdsmarkedet og om overenskomstmæssige, retslige og finanzielle rammer for storstillede tiltag. Der foreligger flere byggesten til denne opgave i den nordiske model og i nordiske erfaringer: offentligt tilskud som svarer til understøttelse til en arbejdsløs ung; individuelle aftaler som fastsætter mål for arbejdsindsats og kompetenceudvikling; mentor/vejlederordninger på arbejdsplasser; uddannelsessystemets anerkendelse af læring i de arbejdsløses praktikophold; brobygning fra arbejdsplasspraktik til uddannelsessystem og arbejdsmarked. Der berettes allerede om gode erfaringer med løntilskud til nybegyndere på arbejdsmarkedet og der er planer om at benytte „sociale klausuler“ for at skaffe plads til de unge, men tiltagene er stadigvæk kun en dråbe i havet og større indsats er tiltrængt – *indsatser som kan bygge på den nordiske model for trepartssamarbejde og velfærd.*

Det er vigtigt at udnytte de potentialer som ligger i Norden som en region med velprøvede mekanismer for samarbejde og mobilitet. *Foreningerne Nordens Forbund* har i samarbejde med lokale aktører stået for projektet „*Jobbresan*“ hvor unge fra et område med stor arbejdsløshed bliver undervist og vejledt til at tage til et andet nordisk land hvor der er job at få. Den ulige udvikling mellem enkelte lande og landsdele i Norden, samt erfaringer med at overvinde sproglige og andre barrierer, indebærer muligheder for at igangsætte mange projekter af denne art – skaffe unge mennesker job eller uddannelses- og praktikplads i et andet land og samtidig udvide deres horisont.

For at øge mobiliteten på det nordiske arbejdsmarkedet er det samtidig presserende at afskaffe grænsehinder som bræmser unge i at søge jobs og praktikpladser over de nordiske grænser.

På vegne af
Præsidiets i Foreningerne Nordens Forbund

Anders Rusk
Formand

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær

Til de nordiske udenrigsministre
cc. NMRs generalsekretær Halldór Ásgrimsson

Reykjavík 23. marts 2012

STRATEGI FOR SAMARBEJDE OG FRED I ARKTIS: NORDEN MÅ GÅ FORREST
Præsenteret af Foreningerne Nordens Forbund (FNF)

Under den kolde krig indgik strategiske spørgsmål ikke i det nordiske samarbejde, men der er gået mere end to årtier siden Berlinmurens fald. I dag handler god sikkerhed om en bred vifte af områder som økonomisk, miljømæssig og sundhedsmæssig sikkerhed samt håndtering af nødsituationer – områder, hvor Europas nordlige stater har fælles interesser, som bedst kan beskyttes gennem et positivt samarbejde. I april 2011 gav de nordiske ministre hinanden et historisk løfte om at komme hinanden til hjælp i alle nødsituationer med undtagelse af krig.

Hvis denne nye nordiske "solidaritet" virkelig skal have betydning, skal den også omfatte en debat om de fremtidige udfordringer for vores regions stabilitet og om fælles strategier til at håndtere dem fredeligt og i fællesskab. Den største enkeltstående kilde til usikkerhed, som Nordens fælles sikkerhed står over for nu, er blotlægningen af områderne i Arktis som følge af klimaforandringer. En fornuftig håndtering kan medføre store gevinstre i forhold til bæredygtig udvikling, men det indebærer også risici for ulykker og forurening, nye belastninger af lokalsamfund og eventuelt voldsomme internationale stridigheder om territorier og ressourcer.

De nye arktiske dynamikker kan gå i mange retninger. Norden bør går ind i debatten, for de nordiske lande kan ikke regne med at kunne beskytte sine interesser ved at stå uden for debatten. Endvidere kan disse fem små eller mellemstore stater have større gennemslagskraft hvis de arbejder sammen. Indtil videre har de nordiske staters nationale strategier for Arktis haft fælles temaer, men temmelig forskellige udtryk og prioriteringer. Norge og Danmark understreger behovet for at beskytte deres territorier (herunder Grønland) og fremme deres rettigheder i Polarhavene. Island vil anerkendes som en arktisk kyststat. Finland opfordrer til et stærkere EU-engagement i Arktis, mens Sverige fremhæver de miljømæssige og menneskelige værdier.

Men disse fem demokratier er ikke de eneste i vores regioner, der har interesse i Arktis. De Baltiske Stater er bekymrede for, hvordan den arktiske faktor vil påvirke Ruslands fremtidige adfærd, og hvorvidt omverdenen vil flytte fokus fra Østersøens egne problemer. Grønland og Færøerne er allerede påvirket af olie- og gasundersøgelser, og deres hjemmestyremyndigheder er begyndt at overveje deres specifikke interesser i de arktiske scenarier.

Der findes ingen samlet institution, som lader disse regeringer føre private samtaler om arktiske anliggender. De Baltiske Stater er ikke med i Arktisk Råd eller Det Euro-Arktiske Barentsråd. Kun Norge og Danmark er blevet inviteret med til møder i en lukket gruppe for fem arktiske magter sammen med Canada, Rusland og USA. I praksis vil de

store beslutninger i forhold til territorier, fred og økonomisk udvikling blive truffet gennem mere forskelligartede og uformelle kanaler, hvor det er de store lande og virksomheder, der sætter dagsordenen.

På grund af de udfordringer, som vores fælles interesser og værdier og måske freden i regionen står over for, opfordrer vi til følgende:

En nordisk strategi for Arktis skal være fælles – for at undgå uklarheder og øge styrken i vores positioner og undvige faktiske interessekonflikter blandt de fem stater og for at skabe en solidaritet, der fremmer fælles nordiske interesser og værdier: fred, bæredygtig udvikling, retfærdighed og beskyttelse af de svagere aktører.

En nordisk strategi for Arktis skal være inkluderende – for at indlemme Færøernes og Grønlands myndigheder og skabe en bredere fælles front, som vil have større gennemslagskraft i forhold til andre magter og maksimere merværdien, både i politiske debatter og i det praktiske samarbejde.

En nordisk strategi for Arktis skal være åben og demokratisk – udarbejdet og diskuteret gennem repræsentative institutioner, som giver medborgerorganisationer og andre relaterede elementer i samfunden mulighed for at komme til orde.

Norden kan ikke løse denne udfordring alene, men det er det rigtige sted at starte. Vejen frem er tydelig:

- Find frem til de fælles elementer i de nordiske nationale strategier, og blive enige om så mange fælles prioriteringer som muligt. Indtil videre har de nordiske ministres programmer for arktisk samarbejde fremmet specifikke aktiviteter på lavere niveau samt forskningsnetværk. Disse er værdifulde, men må ikke være en undskyldning for at ignorere de politiske og strategiske aspekter. Vi har brug for en indsats for at skabe konsensus på højt plan og villighed til at indgå kompromiser med hensyn til de store spørgsmål.
- Få Færøernes og Grønlands myndigheder med i en bredere fælles front, som også inkluderer disse landes specifikke interesser og ekspertise.
- Debattér, og konsultér alle interesserede elementer i samfonden.
- Promover den nye inkluderende nordiske strategi i alle eksisterende institutioner, diplomatiske processer og forretningskanaler, hvor de arktiske anliggender indgår.
- Overvej, om der er behov for nye strukturer eller netværksordninger for at sikre, at parterne i denne inkluderende strategi regelmæssigt er i kontakt med hinanden, for at udvikle strategien yderligere og for at promovere vores regions fælles interesser via de mange komplekse processer, som vil afgøre den arktiske regions fremtid på mellemlangt og langt sigt.

Foreningerne Nordens Forbund opfordrer Nordisk Ministerråd til at være opmærksomme på denne analyse, at forfølge de fem anbefalinger herover og jævnligt holde Nordisk Råd informeret om resultaterne.

På vegne af FNF

Anders Rusk
Formand

Kristín Ólafsdóttir
Generalsekretær

23. marts 2012

Till de nordiska ländernas regeringar

Den 23 mars i år har det gått 50 år sedan det såkallade Helsingforsavtalet som reglerar det officiella nordiska samarbetet ingicks mellan de nordiska länderna. Sedan dess har en lång rad nordiska avtal på olika områden ingåtts men ännu återstår mycket arbete för att nå upp till Helsingforsavtalets ambitionsnivå.

Avtalet som är både omfattande och långtgående kräver en kontinuerlig uppföljning och en klarare uppbindning från fackministrarnas sida i de nordiska ländernas regeringar.

Trots att statsministrarna tagit ledningen för det nordiska samarbetet, ordförandeskapet cirkulerar mellan länderna och de senaste åren bjudit på en glädjande fördjupning av det inofficiella samarbetet på utrikes- och säkerhetspolitikens område har många övriga sektorer fått allt mindre uppmärksamhet.

Det rättsliga samarbetet med långt över etthundraåriga anor har inte under senare år utvecklats på önskvärt sätt. Helsingforsavtalets mål om så stor överensstämmelse som möjligt på lagstiftningens område har i praktiken frångåtts och samarbetet blivit mer ad hoc betonat.

Avtalets skrivningar om medborgarnas rättigheter har inte förverkligats då nordiska medborgare fortfarande inte behandlas likställt med egna medborgare i de nordiska länderna. De senaste årens satsningar på arbete för att undanröja gränshinder är glädjande men fortfarande har nödvändiga politiska signaler inte i tillräcklig utsträckning givits för att få fart på gränshindersarbetet inom staternas förvaltning.

Enligt Helsingforsavtalet skall i skolornas undervisning ingå undervisning i övriga nordiska läanders språk, kultur och samhällsförhållanden. Trots att flera läanders läroplaner innehåller skrivningar om detta har flera undersökningar visat att stora grupper elever under sin skolgång blir helt utan eller får minimal undervisning om Norden och nordiska språk. I många fall faller ansvaret helt på enskilda lärare.

De anförda exemplena visar att en uppenbar klyfta existerar mellan Helsingforsavtalets skrivningar och den reella situationen i Norden. Det ankommer på regeringarna att tillse att avtalet följs och att ambitionerna svarar mot de förväntningar som nordborna i en rad opinionsmätningar gett uttryck för.

Föreningarna Nordens Förbund

Norden i medvind – men ikke i Danmark

Da den nuværende danske regering trådte i oktober 2011, gav man i regeringsgrundlaget klart og tydeligt udtryk for, at Norden var et område, der virkelig skulle satses på.

Målsætningen var at skabe en stærkere samarbejdspolitik med fokus på udenrigs- og forsvarsopolitik med en fælles nordisk politik i forhold til anliggender vedrørende Arktis, fælles nordiske indsatser for udbredelse af demokrati i Mellemøsten og Afrika, flere fælles nordiske ambassader samt en generel udvidelse af udenrigs-, forsvars- og beredskabspolitikken.

Et år senere er ambitionsniveauet faldet markant. Efter en regeringsbeslutning vil den danske regering, på samme måde som den tidligere danske regering, nu reducere Nordisk Ministerråds budget med op til 10 procent, men i budgetforhandlinger med de øvrige lande har de måttet give sig i forhold til budgetåret 2013. Men kun under den forudsætning at de andre lande går med på samlet set 10 % nedskæring de kommende år. Og det har de andre lande desværre accepteret.

Dette forslag er udtryk for en besynderlig kovending i indstillingen til det nordiske samarbejde. Foreningerne Nordens Forbund, som er samlingspunkt for det folkelige nordiske samarbejde, ønsker at se en udvikling, der går i den modsatte retning. Efter udgivelsen af den svenske historiker Gunnar Wetterbergs bog om Forbundsstaten Norden gav Nordisk Råd i forbindelse med sit 60-års jubilæum, og på foranledning af Foreningerne Nordens Forbund, det finske forskningsinstitut CENS til opgave at udarbejde en rapport om det fremtidige nordiske samarbejde. Rapporten vil blive publiceret på Nordisk Råds session i Helsingfors og understrege vigtigheden af et styrket nordisk samarbejde, som har forsvars- og udenrigspolitik øverst på dagsordenen. At man allerede inden publiceringen af denne rapport og helt uden gennemtækte argumenter går så hårdt til det nordiske budget synes at være udtryk for en uovervejet og dårligt håndteret budgetproces.

Det er alt andet end velovervejet og udstiller den danske regerings ringe indsigt i den merværdi, som det nordiske samarbejde giver på internationalt plan. I dag ser resten af verden med misundelse på den nordiske model og det nordiske samarbejde, som har muliggjort et

grænseoverskridende samarbejde med handel, fri bevægelighed samt sociale og uddannelsesmæssige fordele for landenes indbyggere. Og der kan gøres meget mere på dette område. Her er det vigtigt, at de nordiske lande i internationale fora kan fremhæve de unikke kvaliteter, der kendtegner den nordiske model. Denne holdning er blandt andet blevet fremført af Finlands tidligere præsident og nobelprismodtager Martti Ahtisaari, som mener, at tiden nu er inde til at anvende det nordiske samarbejde og den nordiske model som et forbillede for de voksende økonomier i BRIC-landene. USA fungerer ikke længere som forbillede – verden har brug for en anderledes måde at tænke på, hvilket også fremgår tydeligt af den krise, som Europa lige nu befinner sig i. Den nordiske model har unægteligt fungeret godt, og verden har brug for forbilleder, der kan fungere som alternativer til den amerikanske model.

Men det er ikke kun vores samfundsmodel, der vækker forundring i omverdenen. Vores madkultur er mere trendy end nogensinde, i udlandet taler man om det nordiske ”krimimirakel”, og flere og flere får øjnene op for vores vilde natur. Her kan det nordiske samarbejde skabe fundamentet til et internationalt attraktivt varemærke, som kan generere indtægter i form af turisme og investorer og tiltrække den bedste arbejdskraft og de bedste studerende fra verden omkring os. Uanset om vi ønsker det eller ej, så opfatter omverdenen os som en enhed: Begrebet ”Scandi-crime” er blot ét eksempel på dette. Ved at udnytte denne bølge af positiv indstilling til de nordiske lande kan vi nå længere end ved at profilere os på nationalt plan.

Det geopolitiske aspekt – det faktum, at de nordiske lande rent geografisk ligger ved siden af hinanden – er også vigtigere end nogensinde før. Vi har i dag, måske i endnu højere grad end tidligere, behov for at finde fælles løsninger i forhold til energi, miljø og sikkerhedspolitik i Arktis og i Østersoområdet. Diskussioner om at bygge fælles gasledninger, klimapolitiske mål og overvejelser om Norden ud fra et militærpolitisk perspektiv kræver helt enkelt et regionalt samarbejde. Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd er vigtige fora, hvor disse problemstillinger kan drøftes. Især nu, hvor EU-samarbejdet i stigende grad ser ud til at være rystet i sin grundvold, er det vigtigt, at de nordiske lande står sammen i forhold til multinationale politiske spørgsmål.

De seneste 50 års politiske regeringssamarbejde, fra Helsingforsforslagens undertegnelse, har ført til positive resultater på mange områder. En stor del af Nordisk Ministerråds budget er

blandt andet gået til velrenommerede kultursatsninger. I dag har vi for eksempel Nordisk Kulturfond og Nordisk Film & TV-fond, som spiller en vigtig rolle i forhold til finansiering af kulturelle aktiviteter i hele Norden. De fleste tv-serier, film og kultursamarbejder på tværs af grænserne ville aldrig have set dagens lys, hvis disse institutioner ikke eksisterede.

Kultur skaber et fundament og en forudsætning for et folkeligt samarbejde. Tilbagevendende undersøgelser viser, at mere end 90 procent af Nordens befolkning ønsker et fungerende nordisk samarbejde. Hele 42 procent er positivt indstillet til idéen om en nordisk forbundsstat. Men et fungerende nordisk samarbejde på såvel det folkelige som det officielle plan kræver infrastruktur. Vores tre skandinaviske hovedstæder København, Oslo og Stockholm og deres omkringliggende regioner har en befolkning på 19 millioner mennesker. En realisering af det lange diskuterede lyntog, som kan knytte disse byer sammen, burde være et højt prioriteret infrastrukturprojekt, da det ville skabe forudsætninger for en økonomisk udvikling på langt sigt.

Hvis man derudover fordybede og udvidede det nordiske samarbejde til også at omfatte forsvars- og udenrigspolitikken, ville de nordiske lande få en politisk platform, hvorfra de kunne påvirke den nye økonomiske og geopolitiske situation, som er opstået i kølvandet på klimaforandringerne og EU-krisen.

Der er ingen, der påstår, at det nordiske samarbejde fungerer perfekt. Meget kunne gøres anderledes og endda bedre end i dag. Men det kan næppe være til glæde for nogen at satse færre penge på det nordiske samarbejde, som den danske regering nu agter, i en tid, hvor det regionale samarbejde er en streng nødvendighed – og Norden globalt set er mere inde i varmen end nogensinde før.

Arni Nielsen

på vegne af præsidiet i Foreningerne Nordens Forbund

(Arne er formand for Foreningen Norden i Danmark)